

KAALISALAKKI
TUPLAPIKKELI

TAPAHTUMAT LÖYDÄT MENOT-LIITTEESTÄ

Kotikirkko

1 | 2024

HÄMEENLINNA 13.3.2024

KOKKI & YRITTÄJÄ

**Aki
Kinnunen:**
**RUOKA ON MINULLE
PYHÄ ASIA**

AJANKOHTAINEN
LUKUPAKETTI

Pysähdy
ja lue
rauhassa.

YHTEISVASTUUKERÄYKSELLÄ
**EHKÄISTÄÄN NUORTEN
SYRJÄYTYMISTÄ**

PÄÄSIÄINEN
TIEDÄTKÖ
PÄÄSIÄISMUNIEN
MERKITYKSEN?

Menot-liite!

**KAIKKI TAPAHTUMAT
LÖYDÄT KÄTEVÄSTI
YKSISSÄ KANSISSA**

HÄMEENLINNA-VANAJAN
SEURAKUNTA

pääkirjoitus

KATSEET KOHTI KEVÄTTÄ JA PÄÄSIÄISTÄ!

Pääsiäinen on aikaa, joka herättää minussa paljon ajatuksia. Silloin on kyse kuoleman voittamisesta, uuden elämän synnystä, auringon virvoittavasta valosta. Kesä lähestyy ja olo on odottavan toiveikas. Kristityt ympäri maailmaa viettävät pääsiäistä Jeesuksen ylösnousemuksen juhlanä. Ajatus siitä, että tämä tapahtuma tarjoaa lohtua myös kuoleman surua ja ikävää sydämellään kantaville sekä toivoa jälleennäkemisestä, on minusta merkityksellinen.

Kun kevät koittaa, luonto puhkeaa pikkuhiljaa uuteen kukoistukseen. Se, mikä on talvella näyttänyt kuolleelta, onkin todellisuudessa pitänyt elämänvoimansa piilossa. Se on ihmeellistä ja herättää minussa kunnioitusta luomakuntaa kohtaan.

Pääsiäinen on aikaa, jolloin olemme ihmisyyden syvimpien kysymysten äärellä. Onko kuolema lopullinen? Olenko elänyt elämääni viisaasti? Olenko elänyt sitä omalla tavallani vai toteuttanut enemmän muiden toiveita? Onko tosiaan mahdollista, että tämä Jeesus on kuollut myös minun tähteni, kun minä nyt olen vaan tällainen?

Jos luomakunnassa on tilaa tuhansille ja taas tuhansille eläin- ja kasvilajeille, miksei siellä voisi olla tilaa myös jokaiselle ihmiselle, jokaiselle omalla tavallaan? Jos ylösnousemuksen ihmeeseen on vaikeaa uskoa, älä huoli. Jumalan laumaan mahtuvat myös ne, jotka epäilevät. Mahtuihan epäilevä Tuomaskin, joka ei uskonut ennen kuin näki ylösnousseen Jeesuksen haavat.

Jos sinulle tulee joskus tilanne elämässä, jolloin joudut kantamaan surua ja ikävää, murheita ja huolia taakkanasi, eikä ketään, joka kuuntelisi tai ymmärtäisi, sinulla on oikeus kääntyä Jumalan puoleen. Sinulla on oikeus, vaikka et olisikaan koskaan uskonut mihinkään. Pääsiäisen sanoma on sanomaa jokaiselle. Se kertoo, että aurinko paistaa jokaiselle ihmiselle. Jeesus tuli maailmaan ja kuoli jokaisen puolesta. Jos sisäinen elämänvoimasi on piilossa, etkä löydä sitä, pieni hetki Jumalan seurassa voi tuoda sinut uuteen kukoistukseen kevätauringon tavoin.

Tehdään tulevasta keväästä ja pääsiäisen ajasta hyvä niin toisille kuin itsellemme, ja myös luomakunnalle, joka hellii meitä kauneudellaan. Annetaan auringon tuoda näkyviin kaikki se, mikä elämässämme herättää kiitollisuutta ja iloa. Siunattua pääsiäisen aikaa juuri sinulle!

Maire Lampikoski
seurakuntapastori
Hämeenlinna-
Vanajan seurakunta

Vanajan kirkkosukkien tarina

”Meidän tehtävämme on viljellä ja varjella tämänpuoleista maailmaa. Silmukoiden luominen muistuttaa tästä tehtävästä. Luomistyö jatkuu edelleen, myös meidän kauttamme.”

Vanajan kirkkosukat syntyivät, kun **Sari Airolaa** pyydettiin suunnittelemaan Hämeenlinna-Vanajan seurakunnalle villasukat. Hän haki inspiraatiota Vanajan kirkosta ja etenkin Vanajan vihkirististä. Sukat ovat harmaat, aivan kuten Vanajan kirkkokin on harmaa.

Airola kirjoittaa:

Kirkon rakenteissa on kiveä ja punatiiltä ja sisävärityksenä vaalea kalkkimaali. Värimaailma on samanaikaisesti hento

ja voimakas. Tumma harmaa on graniittia, joka kuvaa kirkon vahvoja nurkkakiviä ja voimaa, joka kirkon holvikaton alla tulee todeksi sanassa ja sakramenteissa.

Sukissa näkyy myös valkoista ja punaista.

Valkoinen väri kuvaa puhtautta, iloa ja kiitosta. Myös öylätti, eli ehtoollisleipä, on valkoinen. Valkoinen on autuuden ja Pyhän Hengen väri. Valkoinen on myös Kristuksen ja taivaan enkelien väri.

Punainen on uskon, veren ja

tulen väri. Punainen on myös Kristuksen tunnustamisen sekä Pyhän Hengen väri.

Osana Vanajan kirkkosukkien tee-se-itse-pakkauksia on Airolan kirjoittama hartaus, joka on tarkoitettu erityisesti Vanajan kirkkosukkiä neuloville. Hartauden teksti on tiukasti kietoutunut neulontaohjeisiin, kulkee neulojan kanssa läpi koko neulontaprosessin. Näin sukkiä symboliikkaa ei löydy pelkästään niiden valmiista ulkomuodosta, vaan myös niiden valmistusprosessista. ■

Valmiit sukkat 25 €
Sukkapaketti 15 €
Myynnissä tori-
markkinoilla 2.4. ja
Reskan Kulmassa
aukioloaikojen
puitteissa.

VANAJAN KIRKKOSUKAT

Yhteisvastuukeräyksen hyväksi

Vanajan kirkkosukat on suunnitellut **Sari Airola** Hämeenlinna-Vanajan seurakunnalle. Sukat ja sukkapaketit ovat myynnissä ja kaikki myynnistä saadut voitot lahjoitetaan Yhteisvastuukeräyksen hyväksi. Vanajan kirkkosukkien kuviossa ja väreissä kaikella on merkityksensä.

Siunattua
pääsiäisen
aikaa!

hameenlinna-vanajanseurakunta.fi

PÄÄSIÄISMUNAT

symboloivat uuden elämän syntymistä.

Lue artikkeli s. 5.

ja tutustu myös kierrettävään Munapolkuun **Menot-liitteen takasivulla.**

YMPÄRISTÖDIPLOMI

Seurakuntayhtymä sai arvostetun Kirkon ympäristödiplomin.

Tutustu s. 12

Yhteisvastuukeräyksellä ehkäistään NUORTEN SYRJÄYTYMISTÄ

Tehdään yhdessä toiselle se, mitä tahdoisimme itsellemme tehtävän.

Yhteisvastuu

TEKSTI **WILIAM SOHLSTRÖM**

Vuosittainen Yhteisvastuukeräys alkoi jälleen helmikuussa. Tämän vuoden keräyksen avulla ehkäistään nuorten yksinäisyyttä, syrjäytymistä ja elämänhallinnan menettämistä. Yhä useampi nuori kokee ahdistusta tai yksinäisyyttä. Toisen asteen opiskelijoista n. 14 % kokee yksinäisyyttä, ja neljänneksellä ei ole porukkaa, johon kokisi kuuluvansa eikä yhtään läheistä ystävää.

Vuoden 2024 Yhteisvastuukeräyksen tuotot jakautuvat kotimaassa HelsinkiMission sekä Suomen evankelisluterilaisten seurakuntien kautta yksinäisille nuorille. Ulkomailla apua jaetaan Kirkon Ulkomaanavun

kautta maailman katastrofi-alueille, esimerkiksi mahdollistamaan lasten ja nuorten koulunkäyntiä. Tuotoista 60 % jakautuu Kirkon Ulkomaanavulle ja 40 % HelsinkiMissiolle ja seurakuntien nuorisotyöhön.

Osana Yhteisvastuukeräystä Hämeenlinna-Vanajan seurakunta lanseerasi myytäväksi Vanajan kirkon symboliikasta, kuten Vanajan vihkirististä, inspiroituneet villasukat. Sukat on suunnitellut seurakuntalainen **Sari Airola**. Sukkien myynnistä saadut voitot lahjoitetaan suoraan Yhteisvastuukeräykseen. Näitä Vanajan Kirkkosukiksi nimettyjä sukkaa myydään tee-se-itse-pakkauksissa ja valmiiksi neulottuina.

– Idea sukkiin lähti Hattu-

lasta, kertoo seurakuntapastori **Marja Vainikka**.

– Hattulassa on aikaisemmin Yhteisvastuukeräyksen yhteydessä myyty kirkkosukkia, joista löytyy Hattulan kirkkojen symboliikkaa. Suunnittelija on nyt sama, kuin Hattulan sukissa. Otimme häneen yhteyttä ja kiinnostusta löytyi.

Valmiiksi neulottuja Vanajan kirkkosukkia ja tee-se-itse-pakkauksia myydään huhtikuun ensimmäisenä tiistaina 2.4. Hämeenlinnan torilla sekä toukokuun loppuun saakka Reskan Kulmassa aukioloaikojen puitteissa. Sukkia voi myös noutaa seurakunnan palveluomistosta, jos maksaa tilisiirrolla. ■

YHDESSÄ LEFFAAN

Yhteisvastuukeräyksen hyväksi **Kumpanuustalon auditoriossa elokuvan JESUS REVOLUTION (2023) näytös 17.3. klo 17–20**. Klo 16–17 leffakahvila avoinna Yhteisvastuun hyväksi. Mukana gospel-trubaduuri. Vapaa pääsy. Varmista paikkasi ja nouda ilmainen lippu ennakkoon palveluomistosta, Raatihuoneenkatu 19 tai Kaisan Kukasta, Kirkkorinne 4. Lippuja saa myös paikan päältä. Tapahtumassa vapaaehtoinen kolehti Yhteisvastuun hyväksi. Lisäksi myynnissä pientä naposteltavaa Yhteisvastuun hyväksi.

AUTA LAHJOITAMALLA

Jokainen lahjoitus auttaa ehkäisemään nuorten syrjäytymistä. Lahjoita tekstiviestitse 20 € lähettämällä tekstiviesti numeroon 16588 ja kirjoittamalla viestikenttään APU20 tai tee maksu Mobilepay-sovelluksella numeroon 69240. Lisätietoja lahjoitustavoista, kuten tilisiirroista tai kuukausilahjoituksista Hämeenlinnan alueella löydät osoitteesta www.hameenlinna-vanajanseurakunta.fi/yhteisvastuu.

TULE MUKAAN!

NYT JUHLITAAN!
Seniorikuoro täyttää
45 vuotta.
Lue lisää s. 16

VIRSIKIRJA 500 VUOTTA
Vanhat virret elävät
edelleen ajassa.
**Historiasta voit
lukea s. 4**

**TERVETULOA
MUKAAN!**
Tapahtumat löydät
uudesta Menot-liitteestä,
joka on helppo
säilyttää ja
ottaa mukaan!

rakas raamattuni

RAUHANTEKIJÄT

Autuaita ovat rauhantekijät, sillä heidät pitää Jumalan lapsiksi kutsuttaman.

Matt. 5:9

Jeesuksen tunnetuin Raamatun kuvaama saarna on vuorisaarna. Matteuksen evankeliumin viidennessä luvussa käsitellään autuaaksi julistuksia, joista yhdeksännessä jakeessa on esillä rauhantekijät.

Sodan ja rauhan kysymykset puhuttelevat aina, mutta erityisesti tässä ajassa. Venäjä aloitti laittoman hyökkäyssodan Ukrainassa kaksi vuotta sitten helmikuussa.

Venäjän hyökkäyssota koskettaa erityisen paljon tapahtumien läheisyyden takia ja myös sen takia, että Venäjällä ja Suomella on yhteistä rajaa yli 1300 kilometriä. Toinen koskettava sota on tietenkin palestiinalaisen terroristijärjestön Hamasin viime vuoden lokakuussa aloittama Gazan sota. Hamas hyökkäsi Israeliin juutalaisten lepopäivänä. Sotaa edeltävänä päivänä tuli kuluneeksi 50 vuotta *Jom Kippurin* -sodan alkamisesta.

Sodassa väkivalta ja ääretön pahuus ovat useimmiten hallitsevia asioita. Paras ratkaisu on aina kaikissa tapauksissa rauha, mutta helpoita ratkaisun saaminen ei ole koskaan.

Nobelin rauhanpalkinnon saanut **Martti Ahtisaari** kuoli viime vuoden lokakuussa yhdeksänpäivää Gazan sodan alkamisen jälkeen. Ahtisaaren mielestä rauha on tahdon asia. Ahtisaari uskoi, että kaikki konfliktit ovat ratkaistavissa, jos vain on poliittista tahtoa.

Ahtisaari sanoi Nobel-luennolla joulukuussa 2008: *"Uskonnot itsessään ovat kuitenkin rauhaa rakastavia. Ne voivat olla rakentava voima rauhan rakentamisessa, ja tämä pätee myös Lähi-itään."*

Mitä Jeesus tarkoitti sanomalla *"autuaita ovat rauhantekijät"*. Autuas tarkoittaa ikuisesti onnellista, joka on saanut pysyvän ilon, katoamattoman levon ja tyytyväisyyden. Autuasta käytetään vain uskonnollisessa mielessä. Ihminen voi tulla autuaaksi vain Jumalan yhteydessä.

Rauha on tavoiteltava olotila, jota kaikki haluavat. Sotaisimmatkin kansat ja hyökkäävimmat hallitsijat ymmärtävät, että sota koituu aina myös omiksi tappioiksi. Rauha tarvitsee kumppanikseen oikeuden. Epäoikeudenmukainen rauha on vain väliaikainen tila eikä se saavuta todellista sopua tai autuutta eli kestävä onnellisuutta.

Pasi Honkanen

viestinnän neuvottelukunnan puheenjohtaja

Ensimmäinen virsikirja täyttää 500 VUOTTA

VIRSIKIRJA.FI

Hae virsiä numeron, nimen tai virressä esiintyvän sanan perusteella. Voit selata virsiä myös teemoittain.

Ensimmäisen luterilaisen virsikirjan ilmestymisestä tulee tänä vuonna kuluneeksi 500 vuotta. Kahdeksan virren kirjaksi nimetty teos syntyi vuonna 1523 ja painettiin seuraavana vuonna. Kirjan virret ovat reformaatioajan varhaisimpia virsiä, ja neljä niistä on päätynyt myös nykyiseen virsikirjaan.

TEKSTI ANU ISO-KOKKILA-VÄHÄNEN KUVA KIRKON KUVAPANKKI

Formula missae -julkaisussa Martin Luther kirjoitti, että Jumalan sanan tulisi asua kansan keskuudessa myös laulettuna. Oli vuosi 1523.

– Toive toteutui nopeasti, kun kirjanpainaja **Jobst Gutknecht** ryhtyi Nürnbergissä toimeen. Hän kokosi yhteen jo aiemmin ilmestyneitä ja Wittenbergissä laulettuja virsiä.

Ensimmäiset sanat Luther kirjoitti virteen 261: *"Oi iloittakaa te kristityt"*. Se oli hänen ensimmäinen virensä seurakunnan käyttöön. Tästä käynnistyi luterilainen virsiperinne.

Virsikirjan merkitys

Virsikirja julkaistiin vuonna 1524. Ensimmäisen virsikirjan merkitys oli suuri, sillä kyseinen kokoelma viitoitti tietä omalla kielellä lauletuille virsille ja sen myötä ylipäättään uskon ilmaisuuden omakohtaisuudelle.

Hämeenlinna-Vanajan seurakunnan kanttori **Sonja Sepäsen** mukaan huomionarvoista on, se, että ensimmäisen virsikirjan kahdeksasta virrestä edelleen neljä löytyy nykyisestä virsikirjastamme. Virret ovat 187, 261, 262 ja 267.

Virret kuin saarnoja

Kaikissa Lutherin teksteissä on korostettuna Jumalan pohjaton armo langennutta ihmistä kohtaan.

– Ydinsanoma, jonka kanssa **Martin Luther** kamppaili ja sai lopulta varmuuden: Jeesuksen täydellisen uhrin ansiosta syntinen on uskon kautta vanhurskas, Seppänen toteaa.

Useat virret elävät ajassa vielä vuosisatojen jälkeenkin. Luther tuskin aavisti, että vielä viidensadan vuoden jälkeen hänen virensä palvelevat seurakuntalaisia eri puolella maailmaa.

Ensimmäinen suomalainen virsikokoelma

Ensimmäinen suomalainen virsikokoelma on vuodelta 1583; **Jaakko Finnon** *Yxi Wähä Suomenkielinen Wirsikiria*. Laajemman virsiaineiston tarjosi Hemminki Maskulaisen kirja vuodelta 1605. Näiden kirjojen virsiä laulettiin 1500–1600-luvuilla, jolloin lukutaito oli harvinaista ja virret opeteltiin ulkoa.

Viimeisin virsikirja on vuodelta 1986. Siinä on 632 virttä, joista neljä on sanoitettu viisi sataa vuotta sitten. ■

YHTEISLAULUA

RESKAN KULMAN VIRSILAULUHETKET

7.4. ja 5.5. klo 14, Reskan kulma

Perehdytään myös virsien historiaan ja sisältöön yhdessä keskustellen.

SUVIVIRSI JA SULOINEN LUONTO

19.5. klo 18, Hämeenlinnan kirkko yhteistyössä Hämeenlinnan rauhanyhdistys. Reformaation päivän yhteislaulutilaisuus.

SYKSYN VIRSIKIRJA 500 V. -YHTEISLAULUTILAISUUS

17.11. klo 18, Hämeenlinnan kirkko Aiheena Virren vakavuus.

JUHLAVUODEN PÄÄTÖS 7.12., Hämeenlinnan kirkko "Elämäni virsi". Myöhäisempien tapahtumien kellonajat tarkentuvat lähempänä.

Pääsiäismunat muistuttavat Kristuksen ylösnousemuksesta

Kristinusko antoi munalle oman merkityksensä Kristuksen ylösnousemuksen vertauskuvana. Se symboloi uuden elämän syntymistä. Munasta kuoriutuvan kananpojan voidaan ajatella kuvaavan haudasta nousevaa Kristusta. Munankuorta verrataan suoraan myös Kristuksen hautaan, josta elämä murtautui ulos, kun Kristus nousi kuolleista.

TEKSTI ANU ISO-KOKKILA-VÄHÄNEN

Antaessaan toisilleen pääsiäismunia kristityt todistavat uskoaan ylösnousemukseen.

Kristillisen perimätiedon mukaan Magdalan Maria julisti ilosanomaa Roomassa Kristuksen taivaaseenastumisen jälkeen. Siellä oli tapana viedä hallitsijalle erilaisia lahjoja. Rikkaat antoivat kalleuksia, mutta niitä Marialla ei ollut. Hänen ainoa rikkautensa oli usko Jeesukseen Kristukseen, joten hän lahjoitti ensimmäisen pääsiäismunan keisari Tiberiukselle sanomalla: *”Kristus nousi kuolleista! Katso, tämä muna on nyt kuollut, mutta sen sisällä on uusi elämä.”* Keisari epäili ja totesi, ettei kukaan voi nousta kuolleista. Hänen mukaansa se olisi yhtä uskottavaa kuin valkoisen kananmunan muuttuminen punaiseksi. Yhtäkkiä ja yllättäen Marian lahjoittama muna värjäytyi kirkkaan punaiseksi. Siitä lähtien punainen pääsiäismuna on ollut kristityille aina ylösnousemuksen symboli. Punainen väri muistuttaa Kristuksen vuodattamasta verestä.

Munien maalaaminen on vuosituhansia jatkunut perinne. Kristinuskon ja pääsiäisen vieton myötä maalaus ja munia koristavat symbolit saivat monitasoisia merkityksiä. Munien maalaus on edelleen elävää perinnettä erityisesti Keski- ja Itä-Euroopassa.

Maailman maalaustyyliä näyteikkunoilla

Tänä pääsiäisenä hämeenlinnalaisten yritysten näyteikkunoilla voi ihaila toinen toistaan kauniimpia pääsiäismunia. Samalla pääsee tutustumaan miten ja millä tyyllillä munia maalataan eri maissa sekä millaisia erilaisia perinteitä pääsiäiseen liittyy.

Puolassa ja Tšekissä erityisesti munia koristellaan halkaistusta oljesta tehdyllä silpulla. Tšekissä suositaan keltaista ja oranssia väriä.

Japanilaiset pääsiäismunat tehdään käyttäen paperia väriaineiden sijaan. Washi-paperi on kuitupitoinen, perinteisesti käsintehty materiaali. Pääsiäisen aikaan munat tyhjennetään, käärityn taiteltuun washi-paperiin ja päällystetään lopuksi lakalla. Washi-paperi sisältää yleensä värikkäitä ja monimutkaisia kuvioita, kuten kukkia, lintuja ja muita perinteisiä japanilaisia kuvioita, mikä luo kauniisti yksityiskohtaisia pääsiäiskoristeita.

Suomessa munat on perinteisesti värjätty sipulin kuorilla ja punajuuren mehulla. Kuvallinen koristelu on värjäämistä myöhäisempi tapa 1920–1930-luvuilta. Vesiväreillä munia maalattiin 1980-luvulla.

Pääsiäisen aikaan, 15.3.–2.4. Hämeenlinnan yritysten näyteikkunoissa voi ihastella erilaisten kulttuurien kauniita pääsiäismunia, oppien samalla niiden symboliikasta ja perinteistä. Näin pääsemme osaksi monimuotoista maailmaa ja nautimme kauneudesta, joka kumpuaa vuosituhansia vanhasta perinteestä. ■

Munapolun
kartta löytyy
MENOT
-liitteestä

Inspiraation lähteenä RUOKA

Ruoka yhdistää ihmiset, sillä onhan jokaisen syötävä.
Kokki ja ravintoloitsija Aki Kinnunen on hakenut perinteisen
barbeque-lihan valmistukseen opit Texasista asti.
Hänelle ruoka on pyhä asia.

TEKSTI RIITTA-SISKO KEINONEN KUVAT MARIKA IJÄS

Hämeenlinnan historiallisesti merkittävässä Kruununmyllyssä barbeque-ravintolaa kumppaniensa kanssa pitävä **Aki Kinnunen** kokkasi itselleen ja kavereilleen jo alakouluikäisenä.

– Kyselyjä ”Koska paistetaan pihvit?” tuli joskus liiankin kanssa, Kinnunen nauraa.

Jossain vaiheessa muu perhe lopetti punaisen lihan syömisen, mutta Aki ei halunnut luopua liharuuista. Kovaa treenaava nuori mies ei tuntenut pärjäävänsä linssikeitolla, eikä häneltä sitä vaadittukaan.

– Äiti antoi luvan ostaa tarvikkeet ja valmistaa itselleni omat ruuat.

Lempiruoka on Kinnuselle laaja ja muuttuva käsite. Rakas ruokamuisto kuitenkin nousee mieleen: tädin tekemä makaronilaatikko.

Kinnunen myöntää auliisti, että kuten ehkä tädille, myös hänelle ruoka on merkittävä tapa osoittaa kiintymystä ja rakkautta.

– Tykkään ajatella ruokaa osana isompaa kokonaisuutta. On kiva oppia tuntemaan ihmisiä sen kautta, minkälaisesta ruuasta he pitävät. Hienointa on, jos pystyy kääntämään

jonkun vahvoista ennakkoluuloistaan ja tykättyttämään uuteen ruokalajiin.

**On kiva oppia
tuntemaan ihmisiä
sen kautta,
minkälaisesta
ruuasta he pitävät.**

Trump ja Texas

Noin 30 prosentille väestöstä Suomessa ruoka on pelkkää energiaa. Sellaista ajattelua Kinnusen on erittäin vaikea ymmärtää. Hänelle kun ruoka on elämän ja inspiraation lähde.

Kinnunen on matkustellut kollegojensa kanssa maailmalla ruuan perässä sekä työskennellyt useissa ravintoloissa erityisesti barbeque-kulttuurin luovutuksessa maassa Yhdysvalloissa.

Barbeque on pikaruokaa, eikä tilauksesta mene kauaa siihen, kun ruoka jo on asiakkaan nenän edessä. Sitä edeltävä prosessi on kuitenkin pitkä ja perusteellinen, sillä liha savustuu vuorokauden ajan. Pieteeillä on valmisteltu myös Miller’s BBQ:n perustaminen vuonna 2021.

Oppimatka Texasiin tapahtui keskellä **Donald Trumpin** valtakautta, mutta mielen pohjalla häilyneet ennakkoluulot saivat kyytiä.

– Meidät otettiin vastaan avosydämisellä ystävyydellä ja sain enemmän kuin osasin kuvitella: tosi hyviä ystäviä lyhyessä ajassa, pääsyn ruokaperheeseen ja omat mentorit, jotka kävivät Suomessa viime vuonna tutustumassa ravintolaamme ja antamassa palautetta.

Kinnunen ottaakin etäisyyttä alentuvaan suhtautumiseen amerikkalaisuutta kohtaan. Hänen mielestään suomalaiset eivät ymmärrä riittävästi oman yhteiskuntamme hyviä puolia, joita ei kaikkialla ole.

– Jenkeissä ihmiset ovat suurielisiä ja ulospäinsuuntautuneita hyvästä syystä. Tavallinen ravintola-alan työntekijä on kolmen palkkashekin päässä siitä, että on kadulla.

Historiallinen miljö

Kinnunen etsi yrittäjäkumppaniensa **Silvar Jänekseen** ja **Antti Kempin** kanssa sopivaa ravintolatilaa puolitoista vuotta pyörittäen samalla catering-palvelua Kruununmyllyssä, kunnes trio tajusi, että tässähän se on.

Kukaan ei uskonut, että saisimme keskustan ulkopuolella olevan ruokapaikan kannattamaan. Mutta se vain vahvasti uskoa omaan ideaan ja antoi lisää poltetta.

Kruununmylly perustettiin kuningas **Kustaa Vaasan** hallituskaudella 1500-luvulla Hämeen linnan alaisuuteen. Samalla paikalla Myllyjoen varrella on todennäköisesti ollut mylly jo kauan ennen kruunun puuttumista myllyjen toimintaan. Mylly siirtyi vuonna 1860 Katisten kartanolle, jonka omistaja kauppaneuvos **Johan Fredrik Lönnholtz** rakennutti nykyisen tiiliverhoillun myllyn huonoon kuntoon menneen puurakennuksen paikalle. Mylly on kokenut sen jälkeen parikin tulipaloa, mutta säilyttänyt sekä myllykoneiston että kauniin alkuperäisen ulkomuotonsa.

>>

Aki Kinnunen kuvaa Miller's BBQ:ta projektiksi, jota tehdään hyvällä porukalla ja isolla liekillä.
– Meitä yhdistää vimma kehittyä.

Aki Kinnunen on kuin kotonaan historiallisessa Kruununmyllyssä. Myös Tampereelta on hausso uniikki ravintolatila.

AKIN VINKIT HERKULLISEEN PÄÄSIÄISPÖYTÄÄN

1. Käytä rohkeasti tuoreita yrttejä. Minttu, oregano, timjami ja rosmariini toimivat hyvin karitsan ja lampaan kaverina.
2. Karitsa toimii myös hyvin savustettuna esimerkiksi paahtopaisti, joka on parhaimmillaan roseena. Käytä valmistuksessa aina lämpömittaria. Kypsennä paahtopaisti 56–59 asteiseksi. Tarjoile raikkaan minttujurgurtin kanssa.
3. Lähi-idän aromaattiset maustetimet toimivat pääsiäispöydässä mainiosti. Yhdistele rohkeasti kahvia, kanelia, neilikkaa, kardemummaa ja valkosipulia.

– Kukaan ei uskonut, että saisimme keskustan ulkopuolella olevan ruokapaikan kannattamaan. Mutta se vain vahvisti uskoa omaan ideaan ja antoi lisää poltetta, Kinnunen virnistää.

Ja oikeita asioita on ilmiselvästi tehty, sillä yksistään viime heinäkuun aikana ravintolassa kävi 9 000 henkilöllä syömässä. Monet tulevat myllylle pitkän matkan päästä ”vain syömään”.

– Eräs pariskunta kertoi tulensa pistokeikalle Oulusta saakka. He aloittivat matkansa aamuvarhaisella ehtiäkseen ruokailemaan ja lähtivät syötyään heti paluumatkalle. En tiedä, olisinko itse tehnyt saman, nauraa Kinnunen.

Kyräily ei innosta

Ravintolassa työskentelee kymmenen henkilöä, joista vain yksi ei kokkaa. Kokit sen sijaan palvelevat asiakkaita tarpeen tullen myös salin puolella.

– Meillä ei ole vaaraa rikkinäisestä puhelimesta missään vaiheessa. Asiakas voi keskustella annoksestaan suoraan sen valmistaneen kokin kanssa.

Minkälaista on Kinnusen tarkoittama oikeasti hyvä ruoka?

– Sen eteen ollaan valmiita pitkiin prosesseihin ja tekemään paljon työtä. Jos tavoitteena on 100 prosenttia, on

helppo päästä nolosta 60:iin. Siitä eteenpäin on vaikeaa, sillä jos haluaa olla oikeasti hyvä, se ei tule ilmaiseksi, Kinnunen kuvailee ja vaikuttaa siltä, että haluaisi heti paikalla siirtyä keittiön puolelle näyttämään käytännössä, mistä on kysymys.

Tämä on enemmän kuin työ, yhtä lailla hauskanpitoa ja kuin toinen perhe.

Paitsi makuja, reseptejä ja ruuanvalmistuksen taitoja, Kinnunen haluaa tuoda matkoiltaan Suomeen ja Hämeeseen lämminhenkisyyttä ravintola maailmaan ja myös ravintoloitsijoiden kesken.

– Tämä on enemmän kuin työ, yhtä lailla hauskanpitoa ja kuin toinen perhe. Olemme keskenämme vanhoja kavereita ja monen kanssa työtovereita jo aiemmin ravintola-alalta. Meitä kaikkia yhdistää vimma kehittyä ja intohimoinen antautuminen ruualle.

Todellinen ruokaharrastaja haluaa myös tartuttaa intonsa toisiin ja jakaa oivalluksiaan.

– Teemme pop up -vierailuja ympäriinsä, ja jos joku on oikeasti kiinnostunut ja tulee kysymään, autamme aina. Mutta moni näyttää sen sijaan ky-

räilevän ja kopioivan. Itse olen mieluummin kaveri hyvien tekijöiden kanssa ja otan avoimesti oppia, Kinnunen sanoo.

Juhlaa ja arkea

Ruoka on tärkeä tekijä myös silloin, kun Kinnunen saa tyttärensä luokseen Renkoon.

– Ainakin aamupala syödään rauhassa ja aloitetaan päivä hyvällä mielellä. Tytöt tykkäävät syödä kylvyssä iltapalan. Saan kerättyä sillä hiukan isäpisteitä, Kinnunen nauraa.

Miten pääsiäisen aika näkyy menussa ravintolassa ja kotona?

– Ruokalista pääsiäiseksi ei ole vielä suunniteltu, mutta ehkä tuomme sille karitsan paahtopaistia, maestro miettii.

Ruoka liittyy tavalla tai toisella kaikkeen tärkeään elämässäni ja on minulle pyhä asia.

Juhlapyhien tärkein merkitys hänestä on siinä, että ne antavat mahdollisuuden viettää enemmän aikaa tärkeiden ihmisten kanssa. Kulttuurisesti uskonnot nostavat esiin ruuan merkitystä yhdessäololle sekä kiitollista mieltä siitä, että tulemme ravituiksi.

– Ruoka liittyy tavalla tai

toisella kaikkeen tärkeään elämässäni ja on minulle pyhä asia.

Kinnunen ei tunnustaudu kuitenkaan juuri suomalaisten perinneruokien suurimmaksi ystäväksi, vaan valmistaa mieluummin perheelleenkin juhla-aterian ”omilla raameilla”.

– Suosin joulunakin kalkkuna kinkun sijaan. Tosin Millerissä savustettiin pitkän kaavan mukaan valtava määrä kinkkuja viime jouluna. Ne olivat jotain sellaista, mihin täällä ei olla totuttu. Pyrimme tarjoamaan aina paitsi laadukasta, myös hiukan erilaista.

Vegeä olkaa hyvä

Miten Miller's BBQ ottaa vastaan kasvisruokailijat, ja ottaako? Mitä Kinnunen tuumaa lihansyönnin ilmastovaikutuksista ja eettisyydestä?

– Sanon, että vähemmän, mutta parempaa. Vähemmän bulkkia, einestä ja prosessoitua lihaa – ja se mitä syödään, tehdään oikealla tulella. Saamme pohtia – emme joudu pohtimaan – lihansyönnin kokonaisvaikutuksia. Otamme sen vakavasti ja listalta löytyy maukkaita annoksia myös vegeaaneille. Vastakkainasettelu ei anna meille mitään, Kinnunen toteaa.

Raaka-aineet ovat kotimaisia ja liha savustetaan suoma-

laisella lepällä. Vain ravintolan ykköstuote nautan rinta eli brisketti tulee Yhdysvalloista.

– Yritimme tehdä sitäkin kotimaisesta lihasta, mutta jalostuksen ja ravitsemuksen vuoksi suomalainen nauta on siihen yksinkertaisesti liian laiha. Jenkeissä nautoja ei ruokita pelkästään rehulla vaan ruokavaliolla muun muassa maissi antaa lihalle hyviä ominaisuuksia.

Kohtaaminen on tärkeää tässä työssä.

Unelmointi sallittu

Kaiken tämän jälkeen voisi ajatella, että ruokailu Miller's BBQ:ssa vaatii vähintään pukukoodia.

– Ei todellakaan! Olemme äärimmäisen matalan kynnyksen paikka ja meille voi tulla missä asussa tahansa. Listamme on pikaruokapainotteinen ja hinnat maltilliset, vaikka lihan valmistusprosessi onkin hidas. Moni käy syömässä yksin – ja toisaalta ruuan ympärille voi rakentaa vaikka perhejuhlan.

– Myös me saamme olla rennompia ja olla ihmisille sitä mitä olemmekin: kokkeja työssään. Kohtaaminen on tärkeää tässä työssä, eikä se ole mitenkään itsestäänselvyys tai helppoa, vaan yksi tärkeä elementti ja kehittymisen kohde, Kinnunen kertoo.

PÄÄSIÄISEN HYVÄ TYÖ

Partiolaisten perinteenä on tehdä aina päivän hyvä työ. Minkä hyvän työn sinä tekisit pääsiäisenä?

Kutsuisitko ystävän, tuttavan tai naapurin kanssasi pääsiäispöytään?

Löytyykö läheltäsi henkilö, jonka voimavarat eivät riitä ruoanlaittoon tai taloustöihin?

Päivän hyvä työ lämmittää niin tekijän kuin saajankin mieltä.

Millersissä annetaan arvoa lämminhenkisyydelle ja yhteisöllisyydelle ja pyritään siihen, että ihmiset olisivat hyvällä tuulella ja kokisivat olevansa toivottuja ja tervetulleita. Kinnunen kertoo esimerkin:

– Teemme jälkkäriksi tarjottavat pehmismassat itse. Haluamme tukea sillä tavalla yhteisöllisyyttä, että jäden saa ilmaiseksi tuomalla meille oman puutarhan raparperit tai omenat.

Tiimillä on syytä olla tyytyväinen ravintolan menestykseen, mutta uudet ideat polttelevat jo ajatuksissa.

– Seuraava juttu on ruokarekan vieminen erilaisiin tapahtumiin ja Tampereelta on haussa uniikki ravintolatila, meidän näköinen. Haluaisimme tänne myllyyn myös saunan, josta voisi löylyjen jälkeen pulahtaa virtaan. Ei ole ehkä todennäköistä, että se onnistuisi, mutta unelmointi on hyvä ottila ja voi synnyttää jotain uutta, Aki Kinnunen sanoo. ■

Miller's BBQ:n Instagram-tiliin pääsee tutustumaan

@RAVINTOLAMILLERSBBQ

Osoite: Vanajanlinnantie 4, 13270 Hämeenlinna

Pääsiäisateria

TEKSTI ELIAS RIIKONEN KUVA KIRKON KUVAPANKKI

Kristillisen pääsiäisen juuret ovat juutalaisessa pääsiäisateriassa.

Jeesuksen kerrotaan viettäneen yhdessä opetuslastensa kanssa pääsiäisjuhlaa, jolloin muisteltiin juutalaisten Egyptin orjuudesta vapautumista. Raamatun mukaan juuri ennen ristiinnaulitsemistaan Jeesus kokoontui opetuslastensa kanssa yläsaliin viettämään yhteistä pääsiäisateriaa.

Juutalaisella pääsiäisaterialla tarjolla oli happamatonta leipää, viiniä, kitkeriä yrtejä sekä tempelissä uhrattua karitsaa. Juutalaisen pääsiäisaterian viettoon kuului tarkat säädökset ja rituaalit, mutta Jeesus antoi niille uuden merkityksen. Aterian yhteydessä Jeesus asetti ehtoollisen: hän jakoi opetuslapsilleen siunaamaansa

Juutalaisella pääsiäisaterialla tarjolla oli happamatonta leipää, viiniä, kitkeriä yrtejä sekä tempelissä uhrattua karitsaa.

leipää ja viiniä ja sanoi, että ne ovat hänen ruumiinsa ja verensä. Ne annetaan ja vuodatetaan syntien anteeksiantamiseksi.

Myöhemmin, kun varhaiset kristityt alkoivat kokoontumaan yhteen, oli noiden kokoontumisten esikuvana Jeesuksen ja hänen opetuslastensa viettämä pääsiäisateria.

Nyt ateriaa vietettiin Jeesuksen muistoksi.

Myös tänä päivänä vietettävä messu, eli ehtoollisuusmalanpalvelus, on hiljalleen muotoutunut tuon Jeesuksen seuraajien viettämän aterian ympärille.

Karitsan syömisellä pääsiäisenä on pitkät perinteet. Jerusalemin tempelissä uhrattiin päivittäin kansan syntien sovituksiksi. Myöhemmin kristityt tulkittivat Jeesuksen olleen loppullinen uhri, Jumalan Karitsa, joka sovittelemallaan koko ihmiskunnan syntivelan. Pääsiäisen juhlapöydän kruunaava lammis on siis Jeesuksen uhrin vertauskuva. ■

Leopold Kupelwieserin fresko Kristuksen viimeisestä ehtoollisesta vuodelta 1889. Altlerchenfelderin kirkko, Wien. Kuva Renata Sedmakova.

Jeesus asettaa ehtoollisen

Aterian aikana Jeesus otti leivän, siunasi, mursi ja antoi sen opetuslapsilleen sanoen: "Ottakaa ja syökää, tämä on minun ruumiini." Sitten hän otti maljan, kiitti Jumalaa, antoi heille ja sanoi: "Juokaa tästä, te kaikki. Tämä on minun vereni, liiton veri, joka kaikkien puolesta vuodatetaan syntien anteeksiantamiseksi. Ja minä sanon teille: tästedes en maista viiniköynnöksen antia ennen kuin sinä päivänä, jona juon uutta viiniä teidän kanssanne Isäni valtakunnassa."

Matteus 26:26–29

maailmanlaaja kirkko

TEKSTI ANU ISO-KOKKILA-VÄHÄNEN

Maailman koululaiset tarvitsevat 44 miljoonaa uutta opettajaa – Koulutus turvaa tulevaisuutta myös maailman kriisialueilla

Unescon mukaan maailmassa tarvittaisiin 44 miljoonaa uutta opettajaa kansainvälisesti peruskoulun ja toisen asteen opetukselle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi vuoteen 2030 mennessä. Konfliktien määrä maailmassa on kasvussa, minkä seurauksena yhä useampi lapsi ja nuori jää vaille mahdollisuutta osallistua turvalliseen ja laadukkaaseen opetukseen.

– Tällä hetkellä 250 miljoonaa lasta ei käy koulua ja heistä 222 miljoonaa lasta tarvitsee tukea konflikti- ja kriisialueilla. Jokainen koulun ulkopuolelle jäävä lapsi on liikaa, sanoo **Pau-liina Kemppainen** Kirkon Ulkomaanavustusta.

Kirkon Ulkomaanavun toimintamaissa olosuhteet ovat monesti sellaisia, että koulunkäynti on haastavaa tai mahdotonta. Koulumatka voi olla turvaton tai viedä tunteja hankalassa maastossa. Toisaalta koulut ovat esimerkiksi Ukrainan sodan aikana olleet myös pommitusten kohteita.

Kirkon ulkomaanapu myöni katastrofirahastostaan 220 000 euroa sodasta kärsivien perheiden auttamiseen Itä-Jerusalemmissä ja Länsirannalla. Työ keskittyy psykososiaaliseen tukeen, lasten suojeluun humanitaarisissa kriisissä sekä juuri opettajien etäopetustaitoihin.

(Kirkon Ulkomaanapu)

Siunaa
koko maailmaa

Kiinalaiset kristityt kohtaavat lisääntyvää valvontaa ja sortoa

Kiinassa kristityt kohtaavat kasvavaa sortoa, ja digitaalinen valvonta seuraa nyt heidän jokaista liikettänsä kirjoittaa Church News lehti. Kristityksi kääntyneet nähdään etnisen taustansa ja perheensä pettajina.

Vuonna 2018 hyväksytyt uskontolain rajoitukset vaikeuttavat internetin ja sosiaalisen median käyttöä kristinuskon harjoittamiseen. Hallituksen kiristävän autoritaarisuuden vuoksi yhdenkään Kiinan kansalaisen digitaalinen sormenjälki ei jää salaamaan valtiolta. Kiinassa alle 18-vuotiaat eivät saa osallistua seurakunnan tilaisuuksiin. Suurinta osaa kirkoista valvotaan ja niitä voidaan sulkea varoittamatta.

(Church News)

Saiko suru sinut
sanattomaksi?

Henkilökohtainen muistolause
ystävälle, työtoverille, omaiselle.

Keskustellaan, kirjoitan.
Heli Partinen p. 045 173 9898

Hämeenlinnan kaupunki palkitsi kirkkoherra Kimmo Reinikaisen Hyvin sanottu -palkinnolla

TEKSTI ANU ISO-KOKKILA-VÄHÄNEN

Hämeenlinnan kaupunki täytti 385 vuotta ja sen kunniaksi jaettiin Hämeenlinnan kaupungin palkintoja HPK:n jääkiekkopelissä. Ensimmäistä kertaa jaettava Hyvin sanottu -palkinto luovutettiin kaupunginvaltuutettu **Sari Rautiolle** ja Hämeenlinna-Vanajan seurakunnan kirkkoherra **Kimmo Reinikaiselle**.

Sari ja Kimmo rantauttivat Hyvin sanottu -hankkeen Hämeenlinnan ja heidän ansioistaan koko kaupunki on päässyt luomaan parempaa keskustelukulttuuria. ■

Hyvin sanottu hankkeen aktiivit Sari Rautio, Airi Raitaranta ja Kimmo Reinikainen.

Avustusten määrä kasvoi diakoniatyössä

Hämeenlinna-Vanajana seurakunnan maksuttomiin yhteisruokailuihin ja muihin diakonian tilaisuuksiin osallistui viime vuonna yli 2 000 henkilöä enemmän kuin vuonna 2022.

Seurakunnassa jaettiin vuonna 2023 noin 1 370 ruokakassia- ja yli tuhat muuta avustusta. Toimintaan osallistui enemmän avuntarvitsijoita kuin edellisellä vuonna ja myös asiakaskontakteja oli enemmän. Ihmiset tarvitsivat myös entistä enemmän apua korkeiden sähkö- ja lääkelaskujen maksamiseen.

Vuonna 2023 apuutarvitsivien perheiden ja henkilöiden kanssa pidettiin 3 420 tapaamista ja 1 236 ihmistä sai tukea hoivakodeissa tai asumis- palveluyksiköissä. *Operaatio talvi* -projektin avulla kerättiin avustusvaroja ruokaan, lasten harrastuksiin, vaatehankintoihin sekä sairauskuluja varten.

Operaatio Talven verkko-kaupan kautta lahjoitettiin ruokaan ja hygieniatuotteisiin 2 200 euroa, vaatteisiin ja kengiin 320 euroa ja harrastuksiin 550 euroa.

Helmitempauksessa markkinoilla kerättiin lahjoituksia ja keskusteltiin köyhyydestä ja

Seurakunnan löydät myös markkinoilta!

avunsaantiin liittyvistä asioista. Kysymyksiä sai jättää myös nimettömänä. Kysymyksiin diakoniatyö vastaa huhtikuun aikana. Diakoniatyöntekijälle voi edelleen varata keskusteluajan

taloudellisten asioiden selvittämistä varten.

Voit auttaa hämeenlinnalaisia hädässä olevia www.hameenlinna-vanajanseurakunta.fi/verkkokauppa.fi ■

Walk in -terapia laajeni yläkouluikäisiin!

Seurakunnan ja Hämeenlinnan kaupungin yhteistyönä alkoi *Walk in* -keskustelupa pu nyt myös yläkouluikäisille, 7-9-luokkalaisille hämeenlinnalaisnuorille. Nuori voi tulla keventämään mieltään ammatilliselle ilman ajanvarausta ja nimettömänä.

Yläkouluikäisten *Walk in* -terapia on keskiviikkoisin klo 17-19 Hämeenlinnan kirjaston ryhmätallassa B. Keskustelupa tarjotaan kaikissa nuoren hankaliksi kokemissa asioissa ilmaiseksi. Tapaamisista ei kirjata mitään ylös ja nuori voi tulla paikalle myös yhdessä kaverin kanssa. Keskustelupa tarjoavat vapaaehtoiset vaihto-

lovelvolliset valmiit tai koulutuksessa olevat psyko- tai lyhytterapeutit.

Keskustelupa auttaa eteenpäin, oli ongelma mikä tahansa.

16-19 vuotiaalle *Walk in* -terapiaa on tarjolla maanantaisin klo 16.30-19.30 Ohjaamo Staggella, Turuntie 4. ■

Uusi kirkko vihittiin Viron Jõgevassa

Viime vuonna 30-vuotisjuhluvuottaan viettänyt Hämeenlinna-Vanajan ystävyysseurakunta, Jõgeva, sai mittavan urakan päätökseen uuden kirkon valmistuessa vanhan vesitornin juu-

reen. Nyt uusi moderni kirkko on lämmin, valoisa ja monikäyttöinen. Kirkko tarjoaa tiloja myös laajemmalti Jõgevan yhteisön tarpeisiin kylän olohuoneena, konserttipaikkana ja matkailukohteena.

Kirkon vihki Viron evanke-

lisluterilaisen kirkon arkkipiispa **Urmas Viilma**. Hämeenlinna-Vanajan seurakunnasta matkassa oli kirkkoherra **Kimmo Reinikaisen** lisäksi **Ismo Savimäen** kuoro ja ryhmä työntekijöitä sekä vapaaehtoisiamme. ■

Rami Jokinen valittiin Hämeenlinnan seurakuntayhtymän talous- ja hallintojohtajaksi

Hämeenlinnan seurakunnan uudeksi talous- ja hallintojohtajaksi on valittu kauppatieteiden maisteri

Rami Jokinen. Talous- ja hallintojohtajan paikkaa haki yhteensä 26 hakijaa.

Jokinen on aikaisemmin toiminut business controllerina

Esperi Care oy:ssä. Uuden tehtävänsä hän aloittaa maaliskuun lopussa. ■

Uusia oppeja

Hämeenlinna-Vanajan seurakunnan varhaiskasvatustyöntekijät suorittivat tuotekehitystyön erityisammattitutkinnon. Koulutuksen tarkoituksena on pystyä reagoimaan muuttuvan maailman tarpeisiin ja tuoda uusia näkökulmia työhön. ■

Kuvassa reunimmaisina Ammatitopisto Tavastian opettajat Anu Lehtinen ja Satu Nyström sekä keskellä varhaiskasvatustyön Hanna-Leena Henriksson, Katri Kivistö ja Kaisa Nurmi.

uutisia kotimaasta

TEKSTI ANU ISO-KOKKILA-VÄHÄNEN

■ Kirkon jäsenyys on 64 prosentilla suomalaisista

Vuoden 2023 lopussa kirkon jäseniä oli 3 579 616 eli noin 64 prosenttia väestöstä. Kirkkoon liittyneiden määrä kasvoi edellisvuodesta. Kirkkoon liittyneitä arvioidaan kuluvana vuonna olleen lähes 21 000, kun edellisvuonna kirkkoon liittyi 20 000.

Jäsenmäärän muutoksiin vaikuttavat kirkkoon liittyneiden, kirkon jäsenyydestä eronneiden, alle 1-vuotiaiden kastettujen sekä vuoden aikana kuolleiden määrät.

- Rippikoulu näkyy jonkin verran sekä kasteiden että kirkkoon liittymisten taustalla. Viime vuonna rippikoulun yhteydessä on kastettu yli 1 000 nuorta, ja kirkkoon on myös liittynyt yli 1 500 rippikoululaista, tutkija **Veli-Matti Salminen** Kirkon tutkimus ja koulutus -yksiköstä kertoo.

Kirkosta eronneiden määrä vuonna 2023 oli noin 57 000, kun se vuotta aiemmin oli yli 63 000. Kuolleiden määrä oli 49 000.

■ Päiväkotien ja kirkon yhteistyö tiivistyi viime vuonna entisestään

Kunnalliset päiväkodit ja Suomen evankelis-luterilaisen kirkon seurakunnat ovat perinteisesti tehneet monenlaista yhteistyötä. Vuonna 2023 seurakuntien ja päiväkotien yhteistyö tiivistyi entisestään.

Kirkon ja kuntien varhaiskasvatuksen yhteisiä tilaisuuksia järjestettiin ympäri Suomen yhteensä 6 890, joissa oli osallistujia yli 280 000. Koko vuonna kirjattiin yli 40 000 osallistumiskertaa enemmän kuin edellisvuonna.

- Noin kaksikolmasosa seurakuntien ja päiväkotien yhteistilaisuuksista on katsomuskasvatusta sekä luonteeltaan yleissivistävää. Kolmannes tilaisuuksista on uskonnollisia, kertoo varhaiskasvatuksen ja katsomuskasvatuksen asiantuntija **Ilkka Tahvanainen** Kirkkohallituksesta.

■ Nuoret miehet kannattavat kastetta ja kirkkoa

Nuoret miehet ja isät puhuvat uskosta isäään ja isoisäään avoimemmin. He myös kannattavat kastetta nykyisin useammin kuin nuoret naiset ja äidit. Usko Jumalaan on lisääntynyt nuorten miesten parissa 2010-luvulta.

Nykyiset alle 20-vuotiaat miehet uskovat Jumalaan yleisemmin kuin samanikäiset kymmenen vuotta sitten.

- Perinteisesti naiset ovat toimineet suvun perinteiden kuten kirkon tradition jatkajana. Nyt valta näyttää Suomessa vaihtuneen. Useat viimeaikaiset tutkimukset osoittavat, että nuoret miehet ovat meillä huomattavasti uskonnollisempia kuin samanikäiset naiset, kertoo **Hanna Salomäki**, Kirkon tutkimus- ja koulutusyksikön johtaja.

■ Ekumeeninen valtuuskunta vieraili Vatikanissa – vierailu oli osa pitkää, vuodesta 1985 jatkunutta perinnettä

Suomalainen ekumeeninen valtuuskunta vieraili paavi Franciscuksen, 87, luona Vatikanissa. Porvoon hiippakunnan piispa **Bo-Göran Åstrand** tapasi johtamansa ekumeenisen delegaation kanssa paavi Franciscuksen yksityisvastaanotolla Vatikanissa tammikuussa.

Vierailu liittyi Pyhän Henrikin päivään 19.1., jota vietetään Kristittyjen ykseyden ekumeenisella rukousviikolla 18.-25. tammikuuta. Delegaatioon kuului myös katolisen kirkon piispa **Raimo Goyarrola** ja ortodoksisen kirkon metropoliitta **Arseni**.

Delegaation lahja paavi **Franciscukselle** oli pari valkoisia, lämpimiä lapasia. Lapasten lisäksi annettiin Kirkon Ulkomaa-navun Toisenlainen lahja.

DIPLOMIN ARVOINEN SUORITUS

Kirkkohallitus on myöntänyt Hämeenlinnan seurakunnille Kirkon ympäristödiplomin. Diploma on voimassa viisi vuotta.

TEKSTI REETTA LAAKSONEN

Kirkon ympäristödiplomi on järjestelmä, jonka avulla seurakunnat ja seurakuntayhtymät voivat parantaa ympäristöasioiden hoitoa. Diplomin saaminen on osoitus siitä, että Hämeenlinnan seurakunnat ovat toteuttaneet ympäristöohjelmaa täyttäen ympäristödiplomin vaatimukset ja kehittävät toimintaansa edelleen. Kirkon ympäristödiplomi on osa *Hiilineutraali kirkko 2030* -tavoitetta, jonka avulla Suomen evankelisluterilainen kirkko osallistuu ilmastotalkoisiin.

Seurakuntien ympäristötyö ei ole tapahtunut hetkessä ja ympäristödiplomiin liittyvät toimet onkin aloitettu jo vuonna 2020.

Ympäristöohjelma ohjaa työtä

Seurakuntien ympäristötyö ei ole tapahtunut hetkessä ja ympäristödiplomiin liittyvät toimet onkin aloitettu jo vuonna 2020, jolloin seurakuntayhtymässä laadittiin ympäristökatselmus lähtötilanteen kartoittamiseksi. Seuraavana vuonna Yhteinen kirkkoneuvosto päätti lähteä hakemaan Kirkon ympäristödiplomia ja nimesi vastuuryhmän valmistelemaan ympäristötyötä. Vastuuryhmä koostui sekä luottamushenkilöistä että työntekijöistä.

– Erityisesti haluamme kiit-

tää luottamushenkilöämme **Mikko Hietaa**, jonka johdolla laadimme koko seurakuntayhtymälle ympäristöohjelman vuosille 2023–2027, kertoo Hämeenlinna seurakuntayhtymän ympäristövastaavana toimiva hautaus-toimen päällikkö **Piia Suonpää**.

Ympäristöohjelman lisäksi työssä käytettiin apuna katselmustaulukkoa, joka koostui 10 eri osa-alueesta: hallinto, toiminta ja talous, ympäristökasvatus, jätehuolto ja kiertotalous, ruoka ja keittiöt, energia, kiinteistöt ja kiinteistöhuolto, hautausmaat ja viheralueet, metsät ja muut luonnonalueet ja liikenne. Seurakuntien toiminnassa ilmastopäästöjä tulee varsinkin kiinteistöjen lämmittämisestä, sähkönkulutuksesta, liikkumisesta ja hankinnosta. Seurakuntayhtymä omistaa noin 900 hehtaaria metsää, jonka toimii ns. hiilinieluna.

– Ympäristöön liittyviä kehityskohteita on edelleen paljon, mutta monia konkreettisia asioita on jo saatu aikaan, kun jokainen työala on kantanut oman kortensa kekoon.

Toimivan ympäristöjärjestelmän avulla kaikki seurakunnan toimintaan osallistuvat tietävät oman toimintansa ympäristövaikutukset. Ympäristöohjelman noudattaminen tarkoittaakin ympäristönäkökulman huomioimista kaikessa toiminnassa.

– Hyvin konkreettinen asia on tietenkin ilmastoystävällisemmän ruoan tai Reilun kaupan tuotteiden suosiminen, hävikkiruoan jakelu ja kierrätys. Toisaalta ympäristötyöhön liittyy myös isoja asioita ja linjauksia kuten kiinteistöjen öljylämmityksistä luopuminen tai

metsänhoidolliset asiat, Suonpää listaa.

Kirkko luo toivoa

Kestävän kehityksen teemat ovat esillä seurakuntien toiminnassa ympäri vuoden. Suomen evankelisluterilainen kirkko laati jo vuonna 2008 ilmasto-ohjelman, joka antaa seurakunnille teologisia lähtökohtia ja käytännön suosituksia ilmastotalokoiisiin. Sen keskeisiä lähtökohtia ovat kiitollisuus, kunnioitus ja kohtuus.

– Ympäristötyölle on myös teologiset perusteet. Luonnosta huolehtiminen on seurakunnalle sen perustehtäviä. Usein unohtuu, että ympäristötyön perusta lasketaan ihan Raamatun alkulehdillä, viljele ja varjele, kuvailee Hämeenlinna-Vanajan seurakunnan kirkkoherra **Kimmo Reinikainen**.

Haluamme kannustaa kaikkia sitoutumaan ilmastotalkoisiin ja miettimään, mitä hyviä asioita omassa toiminnassa on tai mitä voisi muuttaa, jotta elämä olisi kestävämpää.

Hämeenlinna-Vanajan seurakunta on panostanut erityisesti ympäristökasvatukseen ja -toimintaan. Erilaiset ulkona ko-

koontuvat ryhmät, pyhiinvaellusreitit ja tapahtumat tukevat seurakunnan ympäristötoimintaa.

– Kirkon arvot ja asenne ympäristötyötä kohtaan voivat olla vahvuksiamme yhteiskunnan kesällä. Haluamme kannustaa kaikkia sitoutumaan ilmastotalkoisiin ja miettimään, mitä hyviä asioita omassa toiminnassa on tai mitä voisi muuttaa,

Hämeenlinna-Vanajan seurakunta on mukana Kiertotorilla torstaina 30.5. klo 14–18 Hämeenlinnan torilla.

Meidän ympäristödiplomi

NÄITÄ TAVOITTELEMME

1

VÄHENNÄMME KIINTEISTÖJEN HIILIDIOKSIDIPÄÄSTÖJÄ

Luovumme öljylämmityksestä ja fossiilisilla polttoaineilla tuotetun sähkön käytöstä. Luovumme vähällä käytöllä olevista tiloista ja lisäämme tilojen yhteiskäyttöä.

2

VÄHENNÄMME TOIMINNASTA TULEVIA HIILIDIOKSIDIPÄÄSTÖJÄ

Suosimme ilmastoystävällistä ruokaa ja vähennämme ruokahävikkiä. Käytämme ympäristömerkittyjä tuotteita. Suosimme vähäpäästöistä liikkumista ja parannamme etäosallistumisen mahdollisuuksia. Kartoitamme tarpeen sähköautojen latauspisteille. Emme tee suoria sijoituksia fossiilisia polttoaineita tuottaviin yhtiöihin.

3

KOMPENSOIMME PÄÄSTÖMME

Selvitämme mahdollisuudet niiden ilmastopäästöjen kompensointiin, joita emme pysty muilla keinolla vähentämään. Varmistamme metsien hoidon niin, että niiden tila hiilivarastoina ja arvo hiilinieluinä paranee.

KIERTOTALOUDEN PERIAATTEET Näihin me pyrimme, pystyisitkö sinäkin?

- korjataan uuden hankkimisen sijaan
- lainataan ja vuokrataan ostamisen sijaan
- hankitaan palveluita tavaran sijaan
- vähennetään tulosteiden ja kopioiden määrää
- hyödynnetään ylijäämämateriaaleja eri toiminnoissa
- osallistutaan kirpputoritoimintaan

lä on
äristö-
omi!

Ilmastoystävällinen ruoka on ympäristöteko

Ruokahävikin torjunta on yksi keskeisiä ympäristötekoja seurakunnissa. Ruokaa ja kahvia tarjotaan monissa eri tilaisuuksissa ja se on osa seurakunnan diakonista työtä. Kirkon energia- ja ilmastostrategian tavoitteena on, että toiminnassa suositaan ilmastoystävällistä ruokaa.

Millaista on ilmastoystävällinen ruoka, seurakuntayhtymän keittiötyönjohtaja Nina Kainulainen?

– Ilmastoystävällinen ruoka on kasvipainotteista ja mahdollisimman ympäristöystävällisesti tuotettua, kuten lähiruokaa. Myös satokauden mukaisten tuotteiden käyttäminen on ilmastoystävällistä.

Mitä toimenpiteitä seurakunnissa on tehty ruoan ympäristöystävällisyyden suhteen?

– Olemme sitoutuneet ruokahävikin pienentämiseen ja tarjonneet ylijäämäruokaa esimerkiksi lähialueiden Facebook-ryhmissä. Pakastamme myös ylijääviä tarjoiluja myöhempää käyttöä varten. Suosimme lähiruokaa, käytämme Reilun kaupan kahvia ja valitsemme vastuullista kalaa ja kotimaista lihaa. Riisin olemme vaihtaneet pääosin kauraan, joka tulee Janakkalasta. Myös hunaja on paikallista ja yleensäkin ostamme kotimaisena kaiken mahdollisen. Toisaalta myös pyrimme tarjoamaan sellaista ruokaa, joka maistuu ihmisille. Emme pidä esimerkiksi rippikoululeirien ruokalistailla sellaisia ruokia, joista nuoret eivät selvästikään välitä.

Miten ruoan valmistuksessa otetaan ympäristöasiat huomioon?

– Pesu- ja siivousaineiksi on valittu ympäristömerkityt tuotteet. Lisäksi käytämme nykyään vinyylikäsiteltyjen sijaan nitrilikäsiteltyjä, jotka ovat ympäristöystävällisempiä. Kertakäyttöastioita käytetään vain poikkeustapauksissa. Myös työvuorojen suunnittelussa otamme huomioon työmatkat eri toimipisteisiin. Sekä työntekijät että ympäristö kiittävät, kun matkat ovat mahdollisimman lyhyet. ■

Panostamme ympäristöviestintään Kotikirkossa ja sosiaalisessa mediassa. Kotikirkko painetaan vedettömällä painotekniikalla, öljy- ja kemikaalivapaasti.

Ohjeet ja lisätiedot haudanhoidosta löydät verkkosivuilta: www.hameenlinnaseurakunnat.fi/haudanhoito

PERENNA HAUDALLA ON EKOTEKO

TEKSTI REETTA LAAKSONEN KUVA TUOMAS IKONEN

Keväällä monen somet syyyhävät päästä kuoputtelemaan kukkapenkkejä ja miettimään tulevan kesän istutuksia. Myös hautausmailla valmistaudutaan tulevaan kauteen ja omaisten onkin aika miettiä sopiva haudanhoitovaihtoehto tulevalle vuodelle. Haudoilla kukka-kausi alkaa kesäkuun alkupuolella ja päättyy syyskuun lopulla, kelit huomioiden. Kesän 2024 haudanhoito on tilattava viimeistään 12. kesäkuuta.

Kesäkukat voi tilata yhdeksi tai viideksi vuodeksi kerrallaan. Työntekijät valitsevat kesäkukat paikan mukaan ja yleensä samaan hautariviin tai osastoon istutetaan pääasiasa samoja kukkia. Jos haluaa itse hankkia ja istuttaa kukat, voi seurakuntayhtymältä tilata kukille kesähoidon. Tällöin työntekijät huolehtivat haudalle valmiiksi kukkapesän ja kastelevat kukkaset kesäkauden ajan. Kukkapesä parantaa kasvuolosuhteita, mutta ihmeisiin sekään ei pysty, jos haudalle on valittu epäsovikat kukkaset.

Perennat ovat hautakukkasina ympäristöystävällisin vaihtoehto. Perennat tilataan aina viideksi vuodeksi kerrallaan, sillä monet perennat vaativat pari vuotta juurtumisaikaa, ennen kuin ne pääsevät täyteen loistoonsa. Vaikka perennat eivät välttämättä ole yhtä näyttäviä kuin kesäkukat, ne pysyvät usein vihreinä pidemmälle syksyyn. Perennahaudalle ei voi istuttaa omia kukkia, vaan ne täytyy tuoda maljakossa tai ruukussa.

Ahvenistolla kävijä! Muistathan pysäköintikiekon myös kesällä!

Etymologiaa osa 4

PÄÄSIÄISAJAN ETYMOLOGIOITA

TÄSSÄ SARJASSA KANTTORI ISMO SAVIMÄKI KERTOO ETYMOLOGIASTA.

Etymologia, oppi sanojen synnystä on varman tiedon vaatijalle kauhistus: sanojen alkuperää ja matkaa omaan nykykieleemme voidaan kyllä jäljittää, mutta usein jäljet katoavat, ja on pakko tyytyä arvailemaan. Varmoja vastauksia ei arvailemalla löydy, mutta jos hyvin käy, jo vakiintuneita selityksiä saattaa onnistua kyseenalaistamaan.

TEKSTI ISMO SAVIMÄKI

Meneillään oleva paastonaika saa sanatutkijan vilkuilemaan sekä itään (muinaisvenäjän *postū*) että länteen (muinaisruotsin *fasta*). Molemmat tarkoittavat ruoasta pidättäytymistä. Englannin sana Lent viittaa kevään lisääntyvään valoon: sen juuret on rekonstruoitu sanoihin **langaz *tina*, pitkä päivä.

Paastonaikaa edeltänyt **laskiainen** näyttäisi ensi alkuun olevan kotoista perua; jotain siinä ilmeisesti lasketaan. Päiviä paaston loppumiseen, pääsiäiseen? Ei välttämättä. *Laskea* saattaa tässä tarkoittaa samaa kuin *päästää* (vrt. laskea/päästää menemään). Tähän viittaa laskiaisen vanha nimitys *paastonlaskiainen*. Nykyisin monia viehättää kielikuva *paastoon laskeutumisesta*. Hieman arveluttavaa on, että muissa kielissä tällaista ilmausta ei tiettävästi ole.

Itse veikkaan, enkä tässä ole yksin, että kyseessä on monen muun kirkkopyhän (joulu, helatorstai, helluntai...) tapaan väännös ruotsista. Paaston asettamisen tiistai, *fastlagstisdag* on sopinut suomalaiseseen suuhun muodossa *laskiaistiistai*, aluksi ehkä huumorimielissä. Jos näin on, ensin on ollut sana, ja sen jälkeen sanalle on takaperoisesti alettu keksiä selityksiä ja perinteitä. Muna on synnyttänyt kanan. Mutta hyvin siinä on käynyt: mikä olisi talvella hausempaa kuin riehakas mäenlasku!

Pääsiäinen ainakin kuulos-

taa selvältä suomalta. Kansa on päässyt ankeasta paastosta ja saanut alkaa tyydyttää nälkäänsä vaikkapa munilla, joita ymmärtämättömiltä kanoilta oli kertynyt syvimmänkin paaston aikana. Papit puhuivat mieluummin Israelin kansan pääsemisestä Egyptin orjuudesta tai kristittyjen pääsemisestä synnin ja kuoleman vallasta.

Tärkeään juhlapyhään ei tällä kertaa voitukaan ottaa hienoa lainasanaa ruotsista. Muinaisruotsin *paskar* (latinan sanasta *pascha*, [paska]) olisi herättänyt hilpeyttä, vaikka sen kuinka olisi selitetty juontuvan heprean sanasta פֶּסַח, *pesah*, "kulkea ohi" (ks. 2.Moos. 12:23). Tosin jäljet yltänevät vielä kauemmas: sanavartalo p-s-h kuvaa heprean sukukielessä akkadissa *lepyttelyä* ja viittaa uhritoimitukseen, jota juutalaisetkin viettivät. Uusi, jännittävämpi merkitys *pesah*-juhlalle korosti valitun kansan erityisyyttä ja vanha voitiin unohtaa – näinkin sanan historiaa on tulkittu.

Pesahin tie läntiseen kristikuntaan on suomea puhuville kiusallinen, mutta sanan itäinen reitti oli äänneasultaan armeliaampi. Kreikan Πάσχα, *pasha* rantautui meille myöhemmin idän kirkon kautta sellaisenaan, joskin suppeammas merkityksessä: herkullisen kaloripitoisena jälkiruokana. Mahdollista, joidenkin tutkijoiden mukaan jopa todennäköistä on, että sana kulkeutui meille jo paljon varhemmin ja sai muodon – pääsiäinen. Ehkä siis taas kerran ensin sana, sit-

ten sanalle keksityt juhlalliset selitykset.

Englannin **Easterin** ja saksan **Osternin** alkuperäksi moni mainitsee mielellään kevään ja hedelmällisyyden jumalattaren *Ēostren*, germaaneilla *Ostara*, innokkaimmat taluttavat joukkoon myös mesopotamialaisen *Ishtarin*. Uskomus perustuu 700-luvulla eläneen munkki *Beden* kirjoitukseen, jossa hän kuvailee esikristillisten aikojen kevätritualeja. Ihan kaikkia tutkijoita näin suppea lähdeaineisto ei vakuuta. Joka tapauksessa sanan läpi kuulua *East* tai *Ost*, auringonnousun ilmansuunta.

Kirkollisissakin etymologioissa on kaikesta päätellen usein eletty totuuden jälkeistä aikaa. Ei niin suurta väliä, mistä sana tarkkaan ottaen juontuu: hyvä tarina, värikäs mielikuva ja oikeaan oppiin johdattavat mielleyhtymät ovat saaneet enemmän painoarvoa kuin vähäverisemmät selitykset. Ja kun tarinan omaksuu kyllin moni, sana alkaa elää omaa elämänsä. ■

Lähteet: Kaisa Häkkinen: *Nyky-suomen etymologinen sanakirja*; *Suomen sanojen alkuperä*; www.haaretz.com, www.etymonline.com, puhelinkeskustelu etymologi Kirsi Aapalan ja Taru Kolehmaisen kanssa.

Terveisiä perheestä!

Hämeenlinna-Vanajan seurakunta työsti oman varhaiskasvatussuunnitelman

Kirkon varhaiskasvatuksen tehtävä on tukea kodin kristillistä kasvatusta ja lapsen kokonaisvaltaista kasvua kristillisen ihmiskäsityksen mukaisesti. Varhaiskasvatus perustuu valtakunnalliseen opetushallituksen antamaan määräykseen.

TEKSTI ANU ISO-KOKKILA-VÄHÄNEN

Kirkon varhaiskasvatuksen tehtävä on tukea kodin kristillistä kasvatusta ja lapsen kokonaisvaltaista kasvua kristillisen ihmiskäsityksen mukaisesti. Varhaiskasvatus perustuu valtakunnalliseen opetushallituksen antamaan määräykseen.

– Seurakuntana olemme Hämeenlinnan kaupungin varhaiskasvatussuunnitelman alaisia, kertoo varhaiskasvatuksen johtaja **Kaisa Nurmi**.

– Halusimme kuitenkin oman työomme kehittämiseksi ja laadun varmistamiseksi pohtia työyhteisönä omaa tapaamme tehdä työtä ja kirjata linjaukset omaksi suunnitelmaksi.

– Suunnitelma on myös varhaiskasvatusta ja perhe toimintaa ohjaava laatuasiakirja, Nurmi sanoo.

– Olemme kirjanneet omia arvoja, periaatteita ja menettelytapoja oman työomme ryhdyttämiseksi ja laadun tasaamiseksi.

Varhaiskasvatussuunnitelman tarkoituksena on ennen kaikkea luoda yhdenvertaiset edellytykset seurakunnan varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten kokonaisvaltaiselle kasvulle, kehitykselle ja oppimiselle.

Varhaiskasvatuksen päivitys vuoteen 2024

Kirkon päiväkerhojen historia on pitkä. Ensimmäisiä lasten kerhoja perustettiin suuriin kaupunkeihin jo 1940-luvulta lähtien.

– Kerhot syntyivät tarpeeseen ja osassa kuntia kerhoja oli jo ennen kunnallisten päiväkotien perustamista, sanoo Nurmi.

– Päiväkerhoista alkanut seurakuntien varhaiskasvatus on nykyään hyvin monipuolista. Toimintaa on lapsille ja perheille, ulkona ja sisällä,

päivällä ja illalla, viikolla ja viikonloppuisin. Muutosvauhti on ollut viime vuosina kiivas, mutta laadusta ei haluta tinkiä.

Perheet ovat myös aiempaa monimuotoisempia ja heidän tarpeensa ovat hyvin erilaisia. Esimerkiksi lasten kerhoissa käyvistä lapsista osa on joinakin päivinä päiväkodissa ja toisina päivinä päiväkerhossa. Myös etätyö ja erilaiset työjärjestelyt ovat nykyään yleisiä.

Toimintaa on lapsille ja perheille, ulkona ja sisällä, päivällä ja illalla, viikolla ja viikonloppuisin.

– Ymmärtääksemme paremmin perheiden toiveiden selvittämistä, toiminnan ”paketoimista” perheitä palvelemaan muotoon ja toimintojemme markkinoimista perheille, on osa työtiimistämme kuluneen vuoden aikana käynyt palvelumuotoilun koulutuksen.

Sinä riität

Kaisa Nurmi sanoo, että yksi varhaiskasvatuksen tehtävä on välittää perheille viestiä, että tavallinen on hyvää ja sinä riität.

– Tuntuu, että yhteiskunnassamme asetetaan monenlaisia odotuksia perheenjäsenille. Haluamme tuoda armollista suhtautumista itseän ja omaan tekemiseen, kaiken ei tarvitse olla täydellistä. Toimintaan tuleville emme aseta ehtoja vaan sinne voi tulla juuri sellaisena kuin on, omine ajatuksineen ja kysymyksineen.

Metsämörri

Olemme huomanneet, että joillekin vanhemmille on tärkeää esimerkiksi pukea lapsensa tietyn merkkisiin vaatteisiin. Tässä ei ole mitään pahaa, mutta se voi saada vieruskaverin tuntemaan huonommuutta, meillä on vain tällaista. Tähän haluamme tarttua. Sinä riität, sinun ja lapsesi vaatteet riittävät, tavallinen riittää.

Aloitamme uutena toimintana lastenvaatteiden ja -jalkineiden kierrätyksen.

– Puhtaita ja ehjiä 80–160 senttisiä vaatteita ja jalkineita voi tuoda meille kerhopisteisiin tai tapahtumiin lahjoituksena 24.3. asti. Näistä lahjoituksista muodostetaan Vaatehelppi, joka on mukana tapahtumissa ja toisinaan myös kerhoissa, Nurmi kertoo.

– Vaatehelppiin voi lahjoittaa tai sieltä voi ottaa omaan käyttöön tarvitsemiaan vaatteita ilmaiseksi.

Vaatehelpillä pyritään helpottamaan perheiden arkea.

– Kauppareissut lasten kanssa saattavat olla kuormittavia ja siksi tapahtuman tai kerhon yhteydessä tapahtuva kierrätys voi helpottaa elämää.

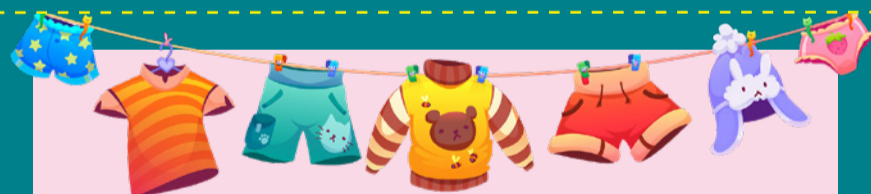
Vaatehelppi on sekä ekoteko että konkreettisesti perheiden arkea tukeva asia nykyisessä talustilanteessa. ■

ISÄT JA ISYYS: UUSIMMAT TUTKIMUSKUULUMISET

Luentotilaisuus Poltinahon seurakuntatalossa ke 10.4.2024 klo 18.00.

Mitä tutkimus tietää tämän päivän isistä ja heidän arjestaan pienten ja vähän isompienkin lasten perheissä? Isyyttä, vanhemmuutta ja perhe-elämää tutkinut kasvatustieteen yliopistonlehtori **Petteri Eerola** (Jyväskylän yliopisto) käy puheenvuorossaan läpi uusimpia tutkimuskuulumia isyytutkimuksen saralta, ja hahmottelee kuvaa 2020-luvun isistä Suomessa. Tervetuloa kuuntelemaan ja keskustelemaan yhdessä isistä ja isyydestä!

Luennon jälkeen voimme jatkaa keskustelua yhteisen iltapalan äärellä. Tämä luento on toinen osa merkittäviä sukulaisuussuhteita käsittelevästä luentosarjasta, jonka Perheasiain neuvottelukeskus tarjoaa 50-vuotisen perheiden hyväksi tekemänsä työn juhlistamiseksi.

LASTEN KERHOISSA ALOITETAAN LASTEN VAATTEIDEN JA JALKINEIDEN KIERRÄTYS

Puhtaita ja ehjiä 80–160 senttisiä vaatteita ja jalkineita voi tuoda varhaiskasvatuksen kerhopisteisiin tai tapahtumiin lahjoituksena 24.3. asti. Näistä lahjoituksista muodostetaan Vaatehelppi, joka on mukana tapahtumissa ja toisinaan myös kerhoissa. Siihen voi lahjoittaa tai sieltä voi ottaa omaan käyttöön tarvitsemiaan vaatteita.

ILMOITTAUTUMINEN SYKSYLLÄ ALKAVIIN RYHMIIN

Syksyn päiväkerhoryhmiin (2–5-v.), Metsämörriryhmiin (4–6-v.) sekä litalan Olkkariin (1.–2.luokkalaisille) ilmoittautuminen avoinna 15.3.–30.4. nettisivuillamme www.hameenlinnanseurakunnat.fi/ilmoittaudu.

Maskotti Roope on kulkenut Seniorien Mieskuoron mukana jo suojeluskunta ajoista alkaen. Kuvassa Tapio Holopainen, Matti Luokomaa, Heikki Kilpeläinen ja Erkki Alanen.

Hämeenlinnan Mieskuoron Seniorikuoro täyttää 45 VUOTTA

TEKSTI JA KUVA ANU ISO-KOKKILA-VÄHÄNEN

Laulu kajahtaa Hämeen Suojan tiloissa viikon jokaisena maanantaina. Näin on ollut jo 45 vuoden ajan, kun seniorikuoro eriytyi vuonna 1944 perustetusta Hämeenlinnan Mieskuorosta. Näin Hämeenlinnaa syntyi kaksi erillistä, aktiivista miesten kuoroa. Hämeenlinnan Mieskuoron ensimmäinen johtaja oli kanttori **Jaakko Tuuri**, Seniorien DI **Jaakko Alanen**. Tänä päivänä kuoroa johtaa *Director cantus* **Erkki Alanen**, puheenjohtajanaan **Matti Luokomaa**.

– Seniorikuoron tehtävänä on perinteisesti ollut veteraanisukupolvien kunnioittaminen ja olemmekin käyneet aina laulamassa veteraanien hautajaisissa, kertoo kuoron pitkäaikainen

puheenjohtaja, **Heikki Kilpeläinen**.

– Meille on tärkeää olla mukana sepeleenlaskutilaisuuksissa ja myös sotiemme veteraanien juhlatilaisuuksissa sekä lottien, sotaorpojen ja reserviläisten juhlissa. Myös kirkolliset toimitukset ja niissä avustaminen ovat tärkeä osa arvojamme.

Vuosien mittaan Seniorit on kasvanut kaupungin suurimmaksi ja eniten esiintyväksi aikuiskuoroksi. Heikki Kilpeläisen lisäksi Senioreihin on kuulunut jo lähes sen alkuajoista lähtien kuoronjohtaja Erkki Alanen, puheenjohtaja Matti Luokomaa ja yli kymmenen vuotta **Tapio Holopainen**.

Alanen kertoo, että laulaja voi siirtyä mieskuorosta senioreihin täytettyään 60 vuotta.

– Kirjoittamaton sääntö kuitenkin on, että nuorempaanakin pääsee, jos on riittävän vanhan näköinen, hän veistelee.

Seniorikuoron lisäksi kuoron toimintaan on kuulunut tärkeänä osana *Mimmit*, jotka tekevät tärkeää tukityötä kuorolle, arjen toimissa ja juhlissa. Mimmeillä on omat projektinsa varainhankinnassa ja aina lauluharjoitusten kahvitarjoilusta alkaen. Lisäksi he ovat merkittävänä voimallisena osallistuneet moniin kuoron järjestämiin tempauksiin.

– Joskus Mimmeillä oli myös oma kuoro, Kilpeläinen kertoo.

Koti, uskonto ja isänmaa

Kuoron jäsenille seurakunta on merkityksellinen ja suurin osa

heistä on ollut aktiivisia myös seurakunnan hallinnossa.

– Kuoromme johtaja Erkki Alanen on jo lähes neljä vuosikymmentä luotsannut seurakuntaa eri instansseissa. Kunniapuheenjohtaja **Raimo Luokomaa**, oli yli 20 vuotta hallinnossa ja muun muassa urkujen suunnittelu ja puuhamiehenä toimiminen on paljolti hänen käsialaansa, ja Kouluneuvos Tapio Holopainen on ollut mukana

seurakunnan viestinnän neuvottelukunnassa useita vuosia. Voisi sanoa, että olemme olleet myös muutoksen miehiä, Holopainen kertoo.

– Olimme tekemässä päätöksiä, kun vuonna 2003 Vanajan seurakunta liitettiin Hämeenlinna-Vanajan seurakuntaan ja myös myöhemmin, kun kuntaliitoksen myötä viisi ympäristökuntaa liitettiin Hämeenlinnan seurakuntayhtymään. ■

JUHLAKONSERTTI

Hämeenlinnan Mieskuoron Seniorit juhlistavat 45-vuotismerkkivuottaan **JUHLAKONSERTILLA RAATIHUONEELLA LAUANTAINA 20.4.2024**.

Juhlakonsertissa kuullaan myös historialliset *Kerhokuoron marssi* ja *Talkoopolska*.

Molemmat ovat kanttori Jaakko Tuurin säveltämiä.

Kotikirkko 1/2024 | Hämeenlinna-Vanajan seurakunta | www.hameenlinna-vanajanseurakunta.fi

Julkaisija
Hämeenlinna-Vanajan
ev. lut. seurakunta
71. vuosikerta

Toimitus
Raatihuoneenkatu 19
13100 Hämeenlinna
kotikirkko@evl.fi

Päätoimittaja
Reetta Laaksonen
reetta.laaksonen@evl.fi
040 804 9325

Toimitussihteeri
Anu Iso-Kokkila-Vähänen
anu.iso-kokkila-vahanen@evl.fi
040 804 9326

Taitto ja kuvankäsittely
MI Suunnittelu, Marika Ijäs

Ilmoitusmyynti
Anu Iso-Kokkila-Vähänen
040 804 9326

Paino
Botnia Print

Jakelu
Hämeenlinnan
jakelupalvelu
ja Posti Oy

Jakeluhuomautukset
Hämeenlinnan jakelupalvelu
03 612 5600
jakelupalvelu@ilvesjakelu.fi

@hameenlinnavanajanseurakunta

Kannen kuva
Marika Ijäs

Seuraava numero ilmestyy
12. kesäkuuta 2024

MENOT

HÄMEENLINNA-VANAJAN SEURAKUNNAN TAPAHTUMAT 13.3.–11.6.2024

PÄÄSIÄISEN JA KEVÄÄN
MESSUT, TAPAHTUMAT
JA RYHMÄTOIMINTA

TAPAHTUMIA VAUVASTA
VAARIIN – OLET LÄMPIMÄSTI
TERVETULLUT MUKAAN!

Pääsiäisen messut ja jumalanpalvelukset

PALMUSUNNUNTAI 24.3.

klo 10 Palmusunnuntain perhekirkko, Poltinahon seurakuntatalo.

Lisäksi virpomaoksien koristelua sekä maksuton ruokailu.

PERHEIDEN PÄÄSIÄISTAPAHTUMA

25.3. klo 17.30, Kalvolan seurakuntatalo.

Tapahtumassa esitys, askartelua, tempurata sekä pieni tarjoilu. Mukana myös *lapsikuoro Lasilinnut*.

LASTEN JA PERHEIDEN PÄÄSIÄISHARTAUDET

Tervetuloa perheet, päiväkodit sekä perhepäivähoitajat viivähtämään hetki pääsiäisen sanoman äärellä.

25.3. klo 10 Vuorentaka

27.3. klo 10 Jukolan Lintukoto

28.3. klo 9.30 Rengon kirkko

HILJAISEN VIIKON MESSU

ti 26.3. klo 13.00 Poltinahon seurakuntatalo

Hiljennytään yhdessä pääsiäisen sanoman äärelle. Messun jälkeen on tarjolla kirkkokahvit.

KEHITYSVAMMAISTEN MESSU JA PÄÄSIÄISJUHLA

ke 27.3. klo 9–11 Poltinahon seurakuntatalo

Kahvit klo 9. Messu alkaa klo 10.

KIIRASTORSTAI 28.3.

Kiirastorstain iltamessuissa alttari riisutaan ja puetaan mustaan.

klo 19 Messu, Hämeenlinnan kirkko.
Mukana *Vox Vanajae* -kuoro.

klo 19 Messu, Rengon kirkko

klo 18 Messu, Kalvolan kirkko

klo 19 Messu, Vanajan kirkko

PITKÄPERJANTAI 29.3.

klo 10 Sanajumalanpalvelus, Hämeenlinnan kirkko

klo 10 Sanajumalanpalvelus, Kalvolan kirkko

klo 15 Jeesuksen kuolinhetken hartaus, Rengon kirkko

klo 15 Jeesuksen kuolinhetken hartaus, Vanajan kirkko. Tilaisuudessa kuullaan kanttoreiden esittämänä Schutz:n Johannes passio.

HILJAINEN LAUANTAI 30.3.

klo 23 Pääsiäisyön Valomessu, Hämeenlinnan kirkko.

Mukana *Heikki Mannilan bändi*.

klo 23 Pääsiäisyön messu, Rengon kirkko.

Sitä ennen Ristin vaellus, lähtö Rengon kirkolta klo 22.15.

Messun jälkeen pääsiäisyön juhlallinen pasha-ateria Rengon seurakuntatalolla.

ENSIMMÄINEN PÄÄSIÄISPÄIVÄ, SUNNUNTAI 31.3.

klo 10 Messu Hämeenlinnan kirkko.
Mukana *Vanajan kamarikuoro*.

klo 11.30–12.15 Pääsiäislounas, Hämeenlinnan kirkko

klo 12.30 Konsertti, Hämeenlinnan kirkko

klo 10 Messu Kalvolan kirkko

klo 18 Vanajan iltakirkko. Hiljentymistä ja musiikkia. Iltatee.

TOINEN PÄÄSIÄISPÄIVÄ, MAANANTAI 1.4.

klo 19 Messu, Hämeenlinnan kirkko

klo 10 Messu Kaloisten kylätalo, Renko.
Messun jälkeen keittolounas ja kahvit.

klo 15 Messu Rimmin rukoushuone, Kalvola

Ahtisaarnat

25.3. klo 18 Näytelmällinen Ahtisaarna Hämeenlinnan kirkossa

Kolme iltaa todistajien silmin – Me, joita ei mainita

näyttelijä *Sirpa Soininen*

pastori *Heini Aronkoski*

kanttori *Sonja Seppänen*

26.3. klo 18.00 Näytelmällinen Ahtisaarna Hämeenlinnan kirkossa

Kolme iltaa todistajien silmin – Pienempi kuin hiekanjyvä

näyttelijä *Antti Leino*

pastori *Mika Juppala*

kanttori *Minna Koskikunnas*

27.3. klo 18 Näytelmällinen Ahtisaarna Hämeenlinnan kirkossa

Kolme iltaa todistajien silmin – Mikä on totuus?

näyttelijä *Taavi Leinikka*

pastori *Mirja Lassila*

kanttori *Heikki Seppänen*

Pääsiäisen pisankapajat Vanajan seurakuntatalolla

Vanajan seurakuntakoti muuttuu pisankataloksi pääsiäisen alla. Pisankamunat ovat vahatekniikalla koristeltuja pääsiäismunia jotka edustavat ukrainalaista käsityöperinnettä. Työpajoissa käytetään mehiläisvahaa, kynttilän liekkiä ja vahvoja nestemäisiä pisankavärejä. Pisankamunat ovat vahatekniikalla koristeltuja pääsiäismunia jotka edustavat ukrainalaista käsityöperinnettä.

Järjestämme pääsiäisen alla pisankatyöpajoja ja hiljaisia, meditatiivisia pisankapajoja. Pisankapajoissa opastetaan pisankatekniikkaan ja traditioon. Meditatiiviset pisankapäivät on tarkoitettu heille, joille tekniikka on jo tullut tutuksi esim. pisankapajan kautta. Tällöin työskentely tapahtuu täydessä hiljaisuudessa eikä varsinaista opetusta ole. Musiikkia voi kuunnella työskentelyn ajan omilla kuulokkeilla. Meditatiivinen pisankapaja I 24.3. 2024 (tekniikkaan jo perehtyneet) on koko päivän mittainen klo 9–18 ja sisältää keittolounaan sekä suolaisen tarjottavan. Meditatiivinen pisankapaja II on 28.3.2024 (tekniikkaan jo perehtyneet) klo 14–19 omin eväin. Tämä on hyvä jatkotyöskentelymahdollisuus päivän ensimmäisen työpajan jälkeen.

Pisankapajaa varten on hyvä valmistautua ajoissa, sillä osallistujalla tulee olla mukanaan 1–5 tyhjää kanan- tai ankan munan kuorta, jotka on tyhjennetty mahdollisimman pienistä rei'istä. Koristeltavien munien täytyy olla tyhjennysreikiä lukuunottamatta täysin ehjiä ja kuivia. Osallistujat saavat ennakkoinfon ilmoittautumisen yhteydessä sähköpostitse.

PISANKAPAJOJEN OSALLISTUMISMAKSUT OVAT

- Pisankapaja 20 €, sis. opastuksen, työvälineet ja värit, teetä tarjolla.
 - Meditatiivinen pisankapäivä I 30 €, sisältää lounaan ja iltapäiväsuolaisen & salaatin.
 - Meditatiivinen pisankapaja II 10 €, sis. työvälineet ja värit, teetä tarjolla.
- Tuotto ohjataan Suomen Lähetysseuran katastrofirahastoon Ukrainalaisten hätäapuun.

Pisankapaja 1	pe 22.3. klo 17–21
Pisankapaja 2	la 23.3. klo 9–13
Pisankapaja 3	la 23.3. klo 16–20
Pisankapaja 4	ma 25.3. klo 17–21
Pisankapaja 5	ti 26.3. klo 17–21
Pisankapaja 6	to 28.3. klo 9–13
Meditatiivinen pisankapaja I	su 24.3. klo 9–18 (koko päivä)
Meditatiivinen pisankapaja II	to 28.3. klo 14–19

*Mehiläisvahan tuoksua,
kauniita värejä ja rauhoittumista*

ILMOITTAUDU MUKAAN

[www.hameenlinna-vanajanseurakunta.fi/
ilmoittaudu](http://www.hameenlinna-vanajanseurakunta.fi/ilmoittaudu)

Musiikki

**SCHÜTZ: JOHANNES-PASSIO
SANAJUMALANPALVELUS**
Pitkäperjantai 29.3. klo 10 Kalvolan kirkko
kanttorit ja Kalvolan kirkkokuoro

JEEСУKSEN KUOLINHETKEN HARTAUS
Pitkäperjantai 29.3. klo 15 Vanajan kirkko
kanttorit ja Tawastica-kuoro

VIVALDI: GLORIA
Pääsiäispäivä 31.3. klo 12.30,
Hämeenlinnan kirkko
Vanajan kamarikuoro ja orkesteri,
johtaa *Ismo Savimäki*.
Kirkkokahvit ennen konserttia n. klo 11.30.

KAUNEIMMAT PÄÄSIÄISLAULUT
Toinen pääsiäispäivä 1.4. klo 18
Hämeenlinnan kirkko

Pääsiäismyyjäiset

Pääsiäismyyjäiset 23.3. klo 10–12
Kalvolan lähimmäistuvalla, Hallintotie 1

Myytävänä monenlaisia käsitöitä ja leivonnaisia lähetystyön ja Yhteisvastuun hyväksi. Arpajaiset ja myyjäiskahvila.

Pääsiäisajan myyjäiset ja kirpputori
23.3. klo 11–14 Rengon seurakuntatalolla,
Hinkaloistentie 1.
Jögevan ystävyys srk:n hyväksi

AVOIN POLTSARI –ILTA
Pääsiäisen teemalla
20.3. klo 17.30–19.30
Poltinahon seurakuntatalolla

HAUKKAA JA HENGAA
Tervetuloa kaiken ikäiset!
Maksuton ateria ja kahvit.
27.3 klo 17–19 Lintukodossa

PYSÄKIN PÄÄSIÄISHARTAUS
28.3 klo 11
Vapaaehtoiskeskus Pysäkki,
Kirjastokatu 1, Hämeenlinna

KANTAKAUPUNGIN MESSUT**SUNNUNTAI 17.3.****klo 10 Hämeenlinnan kirkko**

Hämeenlinnan Seudun Pohjalaisten yhdistyksen kirkkopyhä.

klo 12 Vanajan kirkko

Ehtoollisjumalanpalvelus Raamatun, virsien ja urkujen äärellä.

klo 12 Jukolan Lintukoto

Kotoisa messu ja ruokailu Jukolan Lintukodossa

SUNNUNTAI 24.3.**klo 10 Hämeenlinnan kirkko****SUNNUNTAI 7.4.****klo 10 Hämeenlinnan kirkko****SUNNUNTAI 14.4.****klo 10 Hämeenlinnan kirkko****klo 12 Lähiömessu Jukolan Lintukoto****klo 12 Vanajan kirkko****LAUANTAI 20.4.****klo 13–15 Viittomakielinen messu**Sampolan palvelukeskus. Kuurojen pappi *Janne Rissanen* toimittaa messun.**SUNNUNTAI 21.4.****klo 10 Hämeenlinnan kirkko****SUNNUNTAI 28.4.****klo 10 Hämeenlinnan kirkko****klo 12 Vanajan kirkko****klo 12 Jukolan Lintukoto****SUNNUNTAI 26.5.****Kevätjuhla kirkko klo 15 Poltinaho****HÄMEENLINNAN KIRKOSSA SOI****19.5. klo 18 Suvivirsi ja muut kauneimmat luontovirret**
9.6. klo 19 Kesäillan musiikkia**AVOIN POLTSARI****20.3., 17.4., 15.5. klo 17.30–19.30**
Poltinahon seurakuntatalo

Kaikille avoin toiminnallinen tapahtuma, jossa mahdollisuus pelailuun, leikkiä, askarrella, hiljentyä ja kohdata. Toimintaa järjestetään nonstopina klo 19 asti. Maksuton iltapala klo 19.

HAUKKAA & HENGAA**13.3., 27.3., 10.4., 24.4., 8.5., 22.5., 5.6.****klo 17–19 Jukolan Lintukoto**

Haukkaa ja Hengaa -iltoihin ovat kaikki tervetulleita.

Mukavaa yhdessä tekemistä ja olemista.

Tarjolla myös ateria.

Tilaisuus on maksuton.

"OLISIKO MAHDOLLISTA" -RUNOMATINEA**15.3. klo 14 Reskan kulmassa**

"Olisiko mahdollista" -runomatinea on matka ihmisen tunteisiin eri elämäntilanteissa.

Kun mieltä ahdistaa, vaikka yksinäisyyden tunne, kaiken menettämisen pelko.

Myös sota Euroopassa, jonka ei pitänyt enää syyttää, järkyttää mieltä. Monenlaiset kysymykset ovat vailla vastausta:

milloin voin hengittää taas vapaasti?

Entä palaako mikään enää edes ennalleen?

Runomatkan varrella löytyy vastauksia kysymyksiin ja polku omaan sisimpään, yhteisöllisyyteen ja sitä kautta valoon ja eheytymiseen.

Esityksessä runoja mm. *S. Turkalta*,*L. Nummelta*, *R. Liehulta*,*H. Anhavalta*, *A. Meriluodolta*,*E. Kiveltä*, ja *C. Anderssonilta*.Runot lausuu lausuntataiteilija *Kristiina Lauttia*.Esityksen ohjaaja näyttelijä, pedagogi *Emilia Pokkinen*.

Esityksen kesto n. 35–40 min.

Vapaa pääsy. Kahvitarjoilu alkaa klo 13.30, vapaaehtoinen kahviraha

Yhteisvastuukeräyksen hyväksi.

RAAMATTULUENNOT "SUURIA TUNTEITA"**KOHTUUTON KÄRSIMYS**Jobin kirja. Aiheesta alustaa *Mirja Lassila***13.3. klo 18 Kalvolan seurakuntatalo****14.3. klo 18 Rengon seurakuntatalo****LEVOTTOMUUDESTA RAUHAAN**Jobin kirja. Aiheesta alustaa *Sampo Kujala***16.4. klo 18 Reskan Kulma****17.4. klo 18 Kalvolan seurakuntatalo****18.4. klo 18 Rengon seurakuntatalo****RUKOUS- JA YLISTYSLAULUILLAT****13.4. ja 11.5. klo 18 Hämeenlinnan kirkossa**

Tervetuloa laulamaan, kiittämään ja rukoilemaan yhdessä!

13.4. Musiikkivieraina *Heini Aronkoski* ja *Jyrki Toivanen*.11.5. Musiikkivieraana *Gospelkuoro**Juho Punkerin* johdolla.

Esirukouspalvelu ja iltakahvit.

Mukana pastorit *Mika Juppala* ja *Mirja Lassila*.**USKON VOIMAPÄIVÄ****6.4. klo 9–17 Vanajan seurakuntakoti**

Päivä on intensiivinen sukellus uskon pohdintaan maalaamalla, kirjoittamalla ja kehollisten harjoitusten avulla. Päivässä hiljennytään ja etsitään erilaisia tapoja ilmaista omaa uskoa.

Osallistuja ei tarvitse taiteellisia taitoja tai muuta erityistä osaamista, heittäytyminen riittää.

Päivä on tarkoitettu kaikille oman uskon pohtimista ja jakamista kaipaaville.

Ruoka ja materiaalimaksu 15 €. Päivässä mukana *Elina Virtanen* ja *Marja Vainikka*.Ilmoittautuminen 22.3. mennessä *Elina Virtanen**elina.m.virtanen@evl.fi* tai p. 040 804 9348.**PYHÄ TANSSI****Tiistaisin 19.3., 30.4. ja 28.5. klo 13**

Helppoa liikettä ja askeleita yhdessä tanssien.

Avoin ryhmä aikuisille, ei ilmoittautumista

Reskan Kulma, Raatihuoneenkatu 19,

tiedustelut: *Katriina Mäkinen*, p. 040 804 9356.**PUISTOKÄVELY LINNAN ALUEELLA****Toukokuun maanantait 6.5., 13.5., 20.5. ja****27.5. klo 10**

Rauhallista happihyppelyä kaupunkiluonnossa joka säällä päättyen lyhyeen hiljentymiseen.

Noin puolitoistatuntia. Tukevat kengät jalkaan ja vesipullo mukaan. Kokoontuminen Diakonia-

keskus *Birger Jaarlin katu 3*, tiedustelut:*Katriina Mäkinen*, p. 040 804 9356.**TOIVEIDEN TORSTAI****Reskan kulmassa klo 10–12**

Toiveiden Torstai on seurakuntalaisten olohuone, jossa toiminta suunnitellaan

kävijöiden toiveiden ja ideoiden pohjalta.

Kahvitarjoilu. Toiminnasta vastaavat vapaaehtoiset seurakuntalaiset.

4.4. Yhdessäoloa ja pääsiäisen iloa**2.5. Kevättä runoissa ja lauluissa**TULE
MUKAAN!**MIEHILLE****MIESTEN AAMUKAHVIT****10.4. ja 8.5. klo 6.30****Kahvila Cafe Laurellilla,****Sibeliuksenkatu. Aamiainen 3 €.****MIESTEN SAUNAILTA****8.4. ja 6.5. klo 18****Syöksynsuun leirikeseuksen****rantasaunalla.**

Tervetuloa kaiken ikäiset!

Maksuton ateria ja kahvit.

RESKAN KULMAN ELÄKEIKÄISTEN KAHVIT**joka kuun ensimmäinen tiistai klo 13–14.30****Raatihuoneenkatu 19**

- **2.4.** vierailijana pappi *Marja Vainikka*, ikonityöpaja
- **7.5.** vierailijana *Tiina Kuopanportti* aiheella edunvalvonta.
- **Näpertäjät -ryhmä** kokoontuu parittomien viikkojen tiistaisin klo 13–15

Reskan Kulman**eläkeikäisten kesäkahvit**

joka tiistai kesäkuussa

klo 13–14.30.

Kesän kokoontumiset 4.6., 11.6.,

18.6. ja 25.6.

ELÄKELÄISTEN RYHMÄT

Eläkeläisten ryhmiin liittyvät tiedustelut:
Hanna-Leena Niemelä p.040 804 9361

Poltinahon eläkeikäisten ryhmä

Parillisten viikkojen torstaisin klo 13–14.30.
Kevään kokoontumiset 21.3., 4.4., 18.4., 2.5. ja 16.5.
Turuntie 34.

Hättilän eläkeikäisten ryhmä

parittomien viikkojen tiistaisin klo 13–14.30.
Kevään kokoontumiset 13.3., 10.4., 24.4. ja 8.5.
Aulangontie 4, kerhohuone

Rengon Hopeakerho

parittomien viikkojen tiistaisin klo 13–14.30.
Kevään kokoontumiset 13.3., 10.4., 24.4. ja 8.5.
Hinkaloistentie 1, Rengon seurakuntatalo

ELÄKEIKÄISTEN KEVÄTJUHLA

Ke 22.5. klo 13, Hämeenlinnan kirkko
Kesto noin tunnin.

LÄHETTIVIERAILU

17.4. klo 10 Hämeenlinnan kirkko
Nimikkolähetti *Anitta Lepomaa* vieraana
Hämeenlinnan kirkon messussa. Kirkko-
kahvien jälkeen Burjatian työn esittelyä.

Raatihuoneenkatu 19, Hämeenlinna

RESKAN KLUBI-ILLAT

Reskan kulmassa klo 18

Reskan Klubi-ilta musiikista ja iltapalasta
nauttien ja yhdessä keskustellen.

19.4. klo 18.00

Uusia iloisempia aikoja kohti

Teemanan voimavarat ja jaksaminen.

Artistivieraana *Petri Keinonen*.

Olet lämpimästi tervetullut!

**RESKAN KULMAN
KÄSITYÖRYHMÄ**

Parillisen viikon torstait klo 15–17

21.3., 4.4., 18.4., 2.5., 16.5., 30.5.

Neulotaan ja virkataan, tehdään ehkä
muitakin käsitöitä. Tehdään tumppuja ja
pipoja diakonian kautta jaettavaksi.

Ryhmässä hartaus, kahvit ja virkistävää
yhdessä tekemistä. Lankoja saat paikan
päältä. Ota mukaan omaan käteesi

sopivatpuikot ja koukut. Ryhmän emäntänä
toimii vapaaehtoinen. Tervetuloa mukaan
joukkoon – ikään katsomatta! Tiedustelut:

Seija Puusaari p. 040 804 9358

RESKAN KULMAN AAMUPALA

Joka tiistai, 28.5. asti, klo 9–11

Maksuton. Hartaus klo 10. Diakoniatyöntekijä
paikalla koko tilaisuuden ajan. Tiedustelut:

Elina Iivonen p. 040 804 9357

**MAHDOLLISUUS KESKUSTELUUN
TAI SIELUNHOITOON
VIITTOMAKIELELLÄ**

Pe 14.3. klo 16–19,

Sampolan palvelukeskus

Kuurojen pappi *Janne Rissanen* tavattavissa

Sampolan palvelukeskuksessa.

Tiedustelut: Henna Helminen,

p. 040 8049336

DIAKONIARUOKAILU

**Maanantaisin ja perjantaisin, 17.5. asti,
klo 11–12.30 (Ei ruokailua 29.3., 1.4., 10.5.)**

Jukolan Lintukodossa Eeronkuja 5. Aterian hinta
4 €, lapset ilmaiseksi. Diakoniaruokailuihin liittyvät
tiedustelut: Diakoniakeskus ma-ti ja to-pe
klo 9–12, p. 040 804 9350

**HYVINVOINTIPÄIVÄ
PIENITULOISILLE AIKUISILLE**

Tiistaina 16.4. klo 10–17.30

Janakkalan Rantalahdessa.

Tarkoitettu 20–64 v. aikuisille.

Päivän hinta 10 €, josta voi hakea maksu-
vapautusta. Yhteiskuljetus Wetterhoffin
pysäkiltä, keskustasta klo 9.30. Paluu samaan
paikkaan noin klo 18. Lahjoitusvaroilla tuettu
leiripäivä. Ilmoittautumiset 2.4. mennessä,
Diakoniakeskus ma, ti, to ja pe klo 9–12
puh. 040 804 9350.

**VAPAAEHTOISILLE JA
VAPAAEHTOISTOIMINNASTA
KIINNOSTUNEILLE**

VAPAAEHTOISTEN ILTAPÄIVÄKAHVIT

13.3. klo 15–17 Reskan kulmassa

Asiaa Yhteisvastuukeräyksestä. Vanajan
kirkkosukkien materiaalipaketteja myytävänä.

VAPAAEHTOISTEN LAUANTAI

4.5. klo 9–15 Loimalahden leirikeskuksessa.

Koulutusta, virkistystä ja mukavaa yhdessä-
oloa. Puhujavieraana onnellisuusprofessori

Markku Ojanen. Päivä on maksuton, sis.

aamukahvin, lounaan ja iltapäiväkahvin.

Mahdollisuus jäädä saunomaan ja uimaan.

Ilmoittautuminen 19.4. mennessä

Elina Virtanen p. 040 804 9348 tai

elina.m.virtanen@evl.fi

Arpajaiset
ja myyjäis-
kahvila!

**Kevät-
myyjäiset**

**20.4. klo 10–13
RESKAN KULMASSA**
Raatihuoneenkatu 19

Myytävänä monenlaisia käsitöitä
ja leivonnaisia lähetystyön ja
Yhteisvastuun hyväksi.
Arpajaiset ja myyjäiskahvila.

**KEHITYSVAMMAISTEN LEIRIT
LOIMALAHDEN KESÄLLÄ 2024**

LEIRIPÄIVÄ 21.5. KLO 10–14.30.

Ruokamaksu 10 €. Ilmoittaudu viimeistään 10.5.

LEIRI 27.–28.8.

Ruokamaksu 25 €. Ilmoittaudu viimeistään 13.8.

Voit osallistua joko leiripäivään tai leirille. Leiripäi-
vä on tarkoitettu ensisijaisesti paljon apua tarvit-
seville. Leirillä ei ole pakko olla yöttä. Jos tarvitset
paljon apua arjen toimissa, ota mukaan avustaja
tai ohjaaja. Ruokamaksu myös ohjaajalta.

Ilmoittautumiset ja lisätiedot:

Henna Helminen p. 040 8049336,

henna.helminen@evl.fi

**MIELENTERVEYSKUNTOUTUJEN
RETKIPÄIVÄ**

La 25.5. klo 10–15, Loimalalahden leirikeskus,

Majalahdentie 1. Ruokamaksu 10 €.

Omat kyydit. Ilmoittautuminen 14.5. mennessä

diakoniakeskukseen ma-ti ja to-pe klo 9–12,

p. 040 804 9350.

**PYSY
AJANTASALLA**

Ajantasaiset tiedot tapahtumista
seurakunnan verkkosivuilta
hameenlinna-vanajanseurakunta.fi
Puhelimitse arkisin klo 13–15,
p. 040 804 9300

MAINOSTA KOTIKIRKOSSA!
Ota yhteys kotikirkko@evl.fi

**ILMOITTAUTUMINEN SYKSYLLÄ
ALKAVIIN RYHMIIN**

Syksyn päiväkerhoryhmiin (2-5v.),
Metsämörriryhmiin (4-6v.) sekä
littalan Olkkariin (1.-2.-luokkalaisille)
ilmoittautuminen avoimna
15.3.-30.4. nettisivuillamme
hameenlinnanseurakunnat.fi/ilmoittaudu

PERHEIDEN MELONTAAILLAT

Syöksynsuussa 19.5. klo 14-16 tai
sunnuntaina 26.5. klo 16-18
Valitse itsellesi sopiva ajankohta ja tule
mukaan kokeilemaan melomista.
Melontaa vetävät seurakunnan koulute-
tut melonnanohjaajat. Aluksi käydään läpi
turvallisuusohjeet ja sitten tehdään pieni
melontaretki. Melonnan jälkeen mahdolli-
suus syödä omia eväitä nuotiolla. Tilaisuus
on maksuton. Ilmoittaudu mukaan 1.2.-5.5.
seurakunnan nettisivuilla.

TULOSSA!

Varhaiskasvatus järjestää lapsille ja
perheille mukavaa toimintaa kesäkuussa
viikkojen 23 & 24 aikana

KOULULAISTEN KESÄKERHOT

Kesäkerhojen paikat Anttilankadulla
ma & to klo 9-15 ja Rantatiellä ti & pe klo 9-15.
Kesäkerhotoiminta on tarkoitettu 1.-2.-luokilta
kesälomille jääville. Ilmoittautuminen avoimna
1.-26.5. nettisivuilla www.hameenlinnanseura-
kunnat.fi/ilmoittaudu

PUISTOKERHO 3-5-VUOTIAILLE LAPSILLE

Puistokerhot Rengossa ja littalassa tiistaisin
ja perjantaisin klo 9-11. Ilmoittautuminen
avoimna 1.-26.5. nettisivuilla www.hameen-
linnanseurakunnat.fi/ilmoittaudu

Lisäksi luvassa monenlaista mukavaa

toimintaa koko perheelle, seuraathan siis
ilmoittelua avoimista kerhoista sekä retkistä
nettisivuillamme sekä varhaiskasvatuksen
sometileillä toukokuun aikana:

IG: palikat_ristissa

FB: Hämeenlinna-Vanajan srk:n varhaiskasvatus.

Perheiden retki Särkänniemeeseen

18.5.2024 klo 10.30-20.30

Kuva: Särkänniemi / sarkanniemi.fi

Kevätretki Särkänniemeeseen alkaa klo 10.30. Huvipuisto on auki klo 12.00-19.00.

YHTEINEN OHJELMAOSUUS ON KUOROJEN KONSERTTI KLO 15 SÄRKÄNNIEMEN PÄÄLAVALLA.

Seurakunta järjestää retkeen bussikuljetuksen. Särkänniemirannekkeen hinta 35 €/hlö. Ruokalipuke ennakkoon ti-
lattuina 12,90 €/hlö. Ilmoittaudu mukaan nettisivuilla. Lisätietoja Soila Pollari p. 040 804 9371 tai soila.pollari@evl.fi

5-VUOTISSYNTTÄRIT

su 14.4. Juhlitaan yhteisiä
viisivuotissynttäreitä
Poltinaholla klo 13-15.
Tähän juhlaan saavat
kutsukirjeen postitse 5-vuotta
ajalla 1.1.-30.6.2024 täyttävät.
Ilmoittautuminen auki 31.5. asti nettisivuillamme.
(Syyskaudella on toinen viisivuotissynt-
tärjuhla 1.7.-31.12. synttäreitään viettäville).
Lisätietoja Katri Kivistö, p. 040 8049 391.

KOULULAISTEN KESÄLEIRIT

JEI, LEIRIT TULEVAT TAASIIII!

17.-18.6. leiri 1.-3. luokkalaisille, hinta 25 €.
18.6.-20.6. leiri 4.-6. luokkalaisille, hinta 30 €.
Leirit pidetään Loimalahden leirikeskuksessa
ja ne on tarkoitettu ensisijaisesti
Hämeenlinna-Vanajan seurakunnan
jäsenille. Ilmoittautuminen leireille
4.3. alkaen. Lisätietoja leireistä
Soila Pollari p. 040 804 9371,
soila.pollari@evl.fi

**ILMOITTAUDU
MUKAAN
LEIRILLE!**

**VALTAKUNNALLINEN
LEIKKIPÄIVÄ 20.4.**

Leikki tekee hyvää, kaikille.
Leikkejä ja vinkkejä hauskaan
yhdessäoloon löytyy sivulta
www.leikkipaiva.fi/haku.

**Vappu-
tapahntuma**

Keskiviikkona 1.5. klo 11-14
Poltinahon seurakuntatalo

VAPPUBRUNSSI klo 11 (maksuton) &
PERHEKIRKKO klo 12, jonka jälkeen
vapputapahntuma, jossa mm.
pompulinna ja kasvomaalausta.
"Vapputorilla" voi tehdä pieniä ostoksia,
varaathan käteistä mukaan.
Tapahtuma kestää klo 14 saakka.
Mukana päivää toteuttamassa seurakunnan
eri työmuodot ja vapaaehtoiset.

**TULOSSA
HEARTHSTONE
10-VUOTTA
TURNAUS**

LAUANTAINA
6.4.2024

**BUNKKERI PELITILA
HÄMEENLINNA**

@BUNKKERIGG
BUNKKERI.GG

HÄMEENLINNA-VANAJAN
SEURAKUNTA
NUORISOTYÖ

HÄMEENLINNAN KAUPUNKI
NUORISOTYÖ

KEVÄTUNTA
SORELLE | VOX VANAJAE | VANAJAN MIESKUORO

KONSERTTI
VANAJA-SALI, VERKATEHDAS

4.5.2024 klo 18

*"Jonakin aamuna, jonakin kevätaamuna auringon kohotessa taivaalle nousen ratsuni selkään."
– Toivo Pekkanen, "Lähtö"*

**KEVÄTUNTA 4.5.2024 klo 18
VANAJA-SALI, HÄMEENLINNA**

VOX VANAJAE on palkittu hämeenlinnalainen sekakuoro, jonka monipuolinen ohjelmisto käsittää niin perinteistä kuin uudempaa kuoromusiikkia yllätyksellisyyttä unohtamatta.

Sloganistaan *"ei ehkä paras, mutta komein"* tunnettu **VANAJAN MIESKUORO** on hurmannut valloittavilla esityksillään jo vuodesta 2017. Tämä kuoro ei jätä ketään kylmäksi!

Keväällä 2023 perustettu diskanttikuoro **SORELLE** on lyhyessä ajassa noussut kiinnostavaksi uutuudeksi kuorokentällä. Sorellen ohjelmisto painottuu kevyeen musiikkiin, jota kuoro esittää raikkaalla tyyllillä.

Liput alk. 22 €
Verkatehtaalta tai Ticketmasterista:
ticketmaster.fi/event/kevatunta-lippuja/335827

KESÄILLAN MUSIIKKIA
Luterilainen virsikirja 500 vuotta

to 9.5. klo 19, Vanajan kirkko
Siiri Hannula, kantele.

su 30.6. klo 19, Hämeenlinnan kirkko
Nuorten virsi, Hämeenlinna-Vanajan seurakunnan nuoret musikit.

su 21.7. klo 19, Hämeenlinnan kirkko
Virsi-improvisaatioita uruille,
Johannes Vesterinen.

su 11.8. klo 19, Hämeenlinnan kirkko
Duo Lehtoaho.

SEURAA MEITÄ SOMESSA

hameenlinnavanajan-seurakunta

Kalvolassa tapahtuu

Messu, Kalvolan kirkko
su 17.3. klo 15, su 24.3. klo 10,
su 7.4. klo 10, su 14.4. klo 15,
su 21.4. klo 10, su 28.4. klo 15
Kotoisa ja perinteinen jumalanpalvelus Kalvolan sydämessä.

Perheiden pääsiäistapahtuma 25.3. klo 17.30, Kalvolan seurakuntatalolla. Tapahtumassa esitys, askartelua, tempurata sekä pieni tarjoilu. Mukana myös lapsikuoro Lasilinnut.

Kevätjuhla-kirkko 26.5. klo 15 Kalvola

Raamattupiiri, Kalvolan seurakuntatalo
ti 26.3. klo 18, ti 9.4. klo 18, ti 23.4. klo 18,
ti 7.5. klo 18, ti 1.5. klo 18 viikkomessu

Raamattuluennot "SUURIA TUNTEITA" KOHTUUTON KÄRSIMYS, Jobin kirja
13.3. klo 18 Kalvolan seurakuntatalo. Aiheesta alustaa *Mirja Lassila.*
LEVOTTOMUUDESTA RAUHAAN
17.4. klo 18 Kalvolan seurakuntatalo. Aiheesta alustaa *Sampo Kujala.*

NUORILLE Kevään donkkis Big Night 1–6. luokkalaisille litalassa torstaina 25.4. klo 17.30–19.30 Kalvolan seurakuntatalolla.

Lähimmäistupa Kalvolassa, kevätkauden joka torstai klo 11–14. Vaihtelevaa ohjelmaa: vierailijoita, Kanta-Hämeen Muistiyhdistyksen muistikahvila kk:n 2. torstai. Vapaaehtoiset hoitavat kahvitarjoilun, neuleita myynnissä Yv:n ja lähetystyön hyväksi, YV-lipas pöydällä. Hallintotie 1, litala. tiedustelut: Elisa Peltonen p.040 804 9482.

KALVOLAN ELÄKEIKÄISTEN KERHO: Tiistaikerho, kuukauden 3. tiistai toukokuuhun asti. Keskustellaan, lauletaan, hartaus ja kahvitarjoilu. Kalvolan seurakuntatalo, Hallintotie 3, litala. Yht.henkilö Elisa Peltonen p.040 804 9482

Omaistaan hoitavien ja läheisten vertaisryhmä, kuukauden viim. keskiviikko klo 13–15 toukokuuhun asti. Ryhmä yhteistyössä Hämeenlinnan seudun omaishoitajat ry:n kanssa. Lähimmäistupa, Hallintotie 1, litala. Yht.henkilö Elisa Peltonen p.040 804 9482.

Myyjäiset Kalvolan Lähimmäistuvalla Lauantaina 23.3 klo 10–12 Yhteisvastuukeräyksen/ Lähetystyön hyväksi. Toivotaan arpavoittoja ja leivonnaisia. Myyjäisissä kahvitarjoilu. Yht.henkilö Elisa Peltonen puh.040 804 9482.

Diakoniaruokailut Kalvolan seurakuntatalossa, kuukauden viimeinen tiistai klo 12–13, toukokuun loppuun. Aterian hinta 4 €, lapset ilmaiseksi. Hallintotie 3, litala, tiedustelut: Elisa Peltonen p.040 804 9482.

KALVOLAN PÄÄSIÄISEN TAPAHTUMAT JA MESSUT LÖYDÄT PÄÄSIÄISAUKEAMALTA!

Rengossa tapahtuu

Messut, Rengon kirkko
su 17.3. klo 10, su 24.3. klo 15,
su 7.4. klo 15, su 14.4. klo 10,
su 21.4. klo 15, su 28.4. klo 10

26.5. Kevätjuhla-kirkko klo 10 Renko

Raamattuluennot "Suuria tunteita" KOHTUUTON KÄRSIMYS, Jobin kirja
Aiheesta alustaa Mirja Lassila
14.3. klo 18 Rengon seurakuntatalo
LEVOTTOMUUDESTA RAUHAAN
Aiheesta alustaa Sampo Kujala
18.4. klo 18 Rengon seurakuntatalo

Rengon Hopeakerho parittomien viikkojen tiistaisin klo 13–14.30. Kevään kokoontumiset 13.3., 10.4., 24.4. ja 8.5. Hinkaloistentie 1, Rengon seurakuntatalo.

Diakoniaruokailut Rengossa torstaisin klo 11–12, 21.3., 4.4., 18.4., 2.5., ja 16.5. Keittolounas 4 €, lapset ilmaiseksi. Rengon seurakuntatalo, Hinkaloistentie 1 tiedustelut: Lauri Nurmi, p. 040 804 9376

RENGON PÄÄSIÄISEN TAPAHTUMAT JA MESSUT LÖYDÄT PÄÄSIÄISAUKEAMALTA!

seurakunnan
verkkokauppa

TERVETULOA TEKEMÄÄN HYVÄN MIELEN OSTOKSIA!
hameenlinna-vanajanseurakunta.fi/verkkokauppa.fi

HÄMEENLINNA-VANAJAN SEURAKUNTA

UUDET JAKSOT NYT SPOTIFYSSA!

RISHIRIHA-podcast

PÄÄSIÄISEN MUNAPOLKU 15.3.–2.4.

Hämeenlinnan yritysten näyteikkunoissa voi ihastella erilaisten kulttuurien kauniita pääsiäismunia, oppien samalla niiden symboliikasta ja perinteistä. Kierrä ja nauti pääsiäisen ja kevään tunnelmasta!

TERVETULOA PÄÄSIÄISEN MUNAPOLULLE

1. ASKARTELUKAUPPA

Hallituskatu 1, 13100 Hämeenlinna

2. KAISAN KUKKA

Kirkkorinne 4, 13100 Hämeenlinna

3. INKIVÄÄRI

Raatihuoneenkatu 9, 13100 Hämeenlinna

4. KAMPAAMO LINNA STYLE

Raatihuoneenkatu 5, 13100 Hämeenlinna

5. WETTERHOFF

Wetterhoffinkatu 4 D, 13100 Hämeenlinna

6. REMAX HELMI

Palokunnankatu 24, 13100 Hämeenlinna

7. RAATIKUVA

Palokunnankatu 20, 13100 Hämeenlinna

8. RESKAN KULMA

Raatihuoneenkatu 19, 13100 Hämeenlinna

9. PALVELUTOIMISTO

Raatihuoneenkatu 19, 13100 Hämeenlinna

10. TORI-OPTIIKKA

Sibeliuskatu 9, 13100 Hämeenlinna

11. RAVINTOLA FRESNO

Hallituskatu 20, 13100 Hämeenlinna

12. MARIN KAHVILA

Kasarmikatu 5-3, 13100 Hämeenlinna

13. VIOLA & MAX

Eteläkatu 14, 13100 Hämeenlinna

DIAKONIATYÖN AJANVARAUS JA NEUVONTA

Keskusteluapua, hengellistä ja henkistä tukea, talous- ja palveluohjausta, ruoka-apua ja muuta taloudellista apua.

KANTAKAUPUNKI

Diakoniakeskus,
Birger Jaarlin katu 3,
ma-ti ja to-pe klo 9–12
p. 040 804 9350,
diakonia.hameenlinna@evl.fi

KALVOLA/IITTALA

Kalvolan seurakuntatalo,
Hallintotie 3,
maanantaisin klo 10–12
p. 040 8049482, Elisa Peltonen
Kesä-elokuussa ajanvaraus ja
tiedustelut Diakoniakeskuksesta.

RENKO

Rengon seurakuntatalo,
Hinkaloistentie 1, torstaisin 21.3.,
4.4., 18.4., 2.5. ja 16.5. klo 9–10.30,
p. 040 804 9376, Lauri Nurmi
(ei ajanvarausta). Muuna aikana
tiedustelut Diakoniakeskuksesta.